

Euro

Instytut Institut Inštitút

EUROREGION

TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO

ŚLĄSK CIESZYŃSKI

Model koncept -

PL

rozwiązania na rzecz poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński wraz z transgranicznym planem działań w sytuacjach kryzysowych dla miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná

CZ

řešení pro zlepšení schopnosti spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínské Slezsko s přeshraničním krizovým plánem činností v krizových situacích pro města Jastrzębie-Zdrój a Karviná

Cieszyn-Český Těšín, sierpień/srpen 2023

© Copyright by:

Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”
Regionální sdružení územní spolupráce Těšínského Slezska

Redakcja / Redakce

Agnieszka Olszewska, Marek Olszewski | Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”

Koordinacja prac i współpraca merytoryczna / Koordinace prací a věcná spolupráce

Bogdan Kasperek | Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”

Konsultacja i współpraca / Konzultace a spolupráce

Zespół projektowy / Projektový tým

Tomáš Balcar | Regionální sdružení územní spolupráce Těšínského Slezska

Michał Domagała | Miasto Jastrzębie-Zdrój

Bogdan Kasperek | Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”

Miroslav Kostroun | Statutární město Karviná

Marzena Kuta | Miasto Jastrzębie-Zdrój

Agnieszka Olszewska | Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”

Marek Olszewski | Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”

Grzegorz Osóbka | Miasto Jastrzębie-Zdrój

Agnieszka Zacierka | Miasto Jastrzębie-Zdrój

Samorządy lokalne / Místní samosprávy

Samorządy członkowskie polskiej strony Euroregionu Śląsk Cieszyński

Samorządy członkowskie czeskiej strony Euroregionu Śląsk Cieszyński

Pozostałe instytucje / Další instituce

Agencja Informacji Przygranicznej

Cieszyńskie Centrum Informacji

Dom Przyrodnika w Hażlachu

Gminny Ośrodek Kultury w Hażlachu

Gminny Ośrodek Kultury w Zebrzydowicach

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Jastrzębiu-Zdroju

Komenda Miejska Policji w Jastrzębiu Zdroju

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Cieszynie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Jastrzębiu-Zdroju

Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Ustronia

Straż Graniczna w Cieszynie

Straż Miejska w Cieszynie

Straż Miejska w Jastrzębiu-Zdroju

Towarzystwo Miłośników Ziemi Jastrzębskiej

Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej

Člověk na hranici

Dům dětí a mládeže, Třinec

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje. Územní odbor Karviná
Městská policie Karviná
Nemocnice Třinec
Regionální knihovna Karviná
Regionální rada rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci
Sbor dobrovolných hasičů Nýdek
Stonavská Barborka
Tělovýchovná jednota Oldřichovice
Zdraví bez hranic

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Dokument powstał w ramach projektu „MODEL.GO” dofinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu INTERREG V-A Republika Czeska - Polska i budżetu państwa CZE

Tento dokument byl vytvořen v rámci projektu „MODEL.GO” spolufinancovaného Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu INTERREG V-A Česká republika - Polsko a státního rozpočtu ČR.

Spis treści

Wprowadzenie	5
1. Kluczowe wnioski z analizy materiałów pozyskanych od instytucji z pogranicza francusko-niemieckiego	6
2. Kluczowe wnioski z wideokonferencji, wideo spotkań, webinarów, e-debat, e-pogadanek	7
3. Rozwiązania na rzecz poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński – wyniki badań ankietowych	10
3.1. Podstawowe informacje na temat badanych organizacji działających na terenie Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński	10
3.2. Pozytywne i negatywne strony związane z pandemią COVID-19 oraz innymi sytuacjami kryzysowymi z perspektywy organizacji działających na terenie Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński	11
3.3. „Model komunikacji w sytuacjach kryzysowych” a działania szczególnie ważne z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński	13
3.4. „Strategia rozwoju Euroregionu Śląsk Cieszyński na lata 2021-2027” a działania szczególnie ważne z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński	19
3.5. Projekty i działania pilotażowe	23
4. Transgraniczny plan działań w sytuacjach kryzysowych dla miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná – wyniki badań ankietowych	25
4.1. Podstawowe informacje na temat badanych organizacji działających na terenie miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná	25
4.2. Pozytywne i negatywne strony związane z pandemią COVID-19 oraz innymi sytuacjami kryzysowymi z perspektywy organizacji działających na terenie miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná	26
4.3. „Model komunikacji w sytuacjach kryzysowych” a działania szczególnie ważne z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących między miastami Jastrzębie-Zdrój i Karviná	26
4.4. „Program Partnerskiej Współpracy Miast Jastrzębie-Zdrój, Karviná i Havířov” a działania szczególnie ważne z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw między miastami Jastrzębie Zdrój i Karviná	28
4.5. Projekty i działania pilotażowe	30
Podsumowanie	31

Obsah

Úvod	32
1. Klíčové závěry analýzy materiálů poskytnutých institucemi ve francouzsko-německém pohraničí	33
2. Klíčové závěry z videokonferencí, video setkání, webinářů, e-debat, e-rozhovorů	34
3. Řešení pro zlepšení schopnosti spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínském Slezsku – výsledky průzkumů	36
3.1. Základní informace o dotazovaných organizacích působících v přeshraničních funkčních oblastech v Euroregionu Těšínském Slezsku	36
3.2. Pozitivní a negativní stránky pandemie COVID-19 a dalších krizových situací z pohledu organizací působících v přeshraničních funkčních oblastech v Euroregionu Těšínském Slezsku	37
3.3. „Model krizové komunikace“ a aktivity, které mají obzvlášť důležitý význam pro zlepšení schopností spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínském Slezsku	39
3.4. „Strategie rozvoje Euroregionu Těšínském Slezsku na období 2021-2027“ a aktivity, které mají obzvlášť důležitý význam pro zlepšení schopností spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství existujících v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínském Slezsku	44
3.5. Pilotní projekty a aktivity	47
4. Přeshraniční krizový plán pro města Jastrzębie-Zdrój a Karviná – výsledky průzkumů	49
4.1. Základní informace o dotazovaných organizacích působících ve městech Jastrzębie-Zdrój a Karviná	49
4.2. Pozitivní a negativní stránky pandemie COVID-19 a dalších krizových situací z pohledu organizací působících ve městech Jastrzębie-Zdrój a Karviná	49
4.3. „Model krizové komunikace“ a aktivity, které mají obzvlášť důležitý význam pro zlepšení schopností spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství mezi městy Jastrzębie-Zdrój a Karviná	50
4.4. „Program partnerské spolupráce měst Jastrzębie-Zdrój, Karviná a Havířov“ a aktivity, které mají obzvlášť důležitý význam pro zlepšení schopností spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství mezi městy Jastrzębie-Zdrój a Karviná	52
4.5. Pilotní projekty a aktivity	53
Shrnutí	54

Wprowadzenie

„Praktyczny podręcznik współpracy transgranicznej” wymienia współpracę transgraniczną (obok współpracy międzynarodowej i transnarodowej) jako jedną z trzech najważniejszych form współpracy prowadzonej ponad granicami, definiując ją jako bezpośrednią, sąsiedzką współpracę władz lokalnych i regionalnych wzdłuż granicy we wszystkich dziedzinach życia przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów¹. Tego typu współpraca nabiera szczególnego znaczenia w sytuacjach kryzysowych, kiedy mamy do czynienia z gwałtowną, niekorzystną zmianą o przełomowym znaczeniu, mającą negatywny wpływ na poziom bezpieczeństwa ludzi bądź wywołującą znaczne ograniczenia w działaniu organów administracji publicznej. Przykładem takich okoliczności była pandemia COVID-19, która rozpoczęła się w Chinach w 2019 roku i dotarła do Czech 2 marca 2020 roku, a do Polski dwa dni później². Skutki, jakie przyniosła ona w odniesieniu do współpracy transgranicznej prowadzonej w Euroregionie Śląsk Cieszyński, będą jeszcze długo odczuwalne³.

Aby wspierać polsko-czeską współpracę instytucji i społeczności nadszarpniętą przez pandemię COVID-19, a także przygotować się na ewentualne wystąpienie podobnych zagrożeń w przyszłości, przygotowano dokument pod nazwą „**Model koncept – rozwiązania na rzecz poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński wraz z transgranicznym planem działań w sytuacjach kryzysowych dla miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná**”. Prace nad dokumentem były prowadzone w ramach projektu „MODEL.GO” dofinansowanego z programu INTERREG V-A Republika Czeska-Polska i trwały od września 2020 roku do sierpnia 2023 roku. Obejmowały one między innymi następujące działania: 4 wideokonferencje, 5 wideo spotkań, 18 wideo spotkań, 4 webinaria, 4 e-pogadanki, 2 e-debaty, analizę materiałów pozyskanych od instytucji z pogranicza francusko-niemieckiego, 2 badania ankietowe.

---

¹ *Praktisches Handbuch zur Grenzübergreifenden Zusammenarbeit*, 3. Auflage, Arbeitsgemeinschaft Europäischer Grenzregionen (AGEG), Europäische Kommission, Gronau 2000, s. 12.

² M. Olszewski, *Model komunikacji w sytuacjach kryzysowych*, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”/Regionální sdružení územní spolupráce Těšínského Slezska, Cieszyn 2020, s. 26.

³ Więcej: J. Siatkowski, J. Konik, *Analiza wpływu zamknięcia granicy polsko-czeskiej na różne aspekty życia społeczno-gospodarczego na skutek pandemii COVID-19*, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”/Regionální sdružení územní spolupráce Těšínského Slezska, Cieszyn 2020, 55 s.

1. Kluczowe wnioski z analizy materiałów pozyskanych od instytucji z pogranicza francusko-niemieckiego

W oparciu o analizę materiałów pozyskanych od instytucji z pogranicza francusko-niemieckiego można sformułować następujące wnioski kluczowe:

- ważne jest, aby w **sytuacjach kryzysowych bazować na tym, co zostało wypracowane przez lata**, co istniało w normalnym, spokojnym czasie, co jest już sprawdzone, ponieważ w czasie kryzysu nie jest łatwo wprowadzać nowe rozwiązania. Przykładem mogą być umowy bilateralne i konwencje współpracy w obszarze ochrony zdrowia istniejące na pograniczu francusko-niemieckim lub wielopoziomowy system współpracy różnych instytucji. W oparciu o tego typu dokumenty mógł zostać zrealizowany transport pacjentów z regionu Grand Est do Szwajcarii, Niemiec (Saarland, Rheinland-Pfalz, Baden-Württemberg) i Luksemburga;
- ograniczenia najbardziej dotknęły osoby z regionu przygranicznego. Została naderwana społeczno-ekonomiczna tkanka transgraniczna, dostęp do różnorodnych usług, które przed kryzysem były dostępne w sposób naturalny po obu stronach granicy. Kryzys odciął lub ograniczył do nich dostęp. **W obszarach przygranicznych restrykcje nie powinny być wprowadzane w oparciu o narodowość**, ale należy uwzględniać szerszy aspekt – życia transgranicznego obywateli, obszaru, w ramach którego obywatele poruszają się, wykraczającego w naturalny sposób poza granicę łączącą oba państwa;
- w **przypadku sytuacji kryzysowych zalecana jest praca zdalna** pracowników transgranicznych. Jej duży atut stanowi oszczędność czasu potrzebnego na przemieszczanie się do miejsca zatrudnienia. Organizacja spotkań w formie wideokonferencji wiąże się ponadto z redukcją różnego rodzaju kosztów;
- w trakcie kryzysu sanitarnego **wdrożono sieć transgranicznych struktur informacyjnych** (Infobest, Frontaliers Grand Est, CEC – centres européens des consommateurs, MOSA, Maison du Luxembourg) na rzecz konsumentów, pracowników transgranicznych, użytkowników w celu zidentyfikowania trudności, na jakie napotykali oni w tym czasie i przekierowania ich do właściwych organów narodowych;
- w **obszarze ochrony zdrowia rozwijała się chęć prowadzenia współpracy transgranicznej**. Dzięki niej Niemcy i inne kraje (Luksemburg, Szwajcaria i Austria) hospitalizowali pacjentów z Francji. Aby móc przewozić pacjentów z Francji do innych krajów, potrzebna była współpraca 3 landów niemieckich z ministerstwem francuskim oraz prefekturą regionu Grand Est i Agence régionale de santé. W każdym przypadku mobilizacja polityczna odgrywała kluczową rolę. Chęć pomocy przejawiała się nie tylko w przyjmowaniu pacjentów z Francji, ale również w częściowym finansowaniu ich opieki;
- **kluczową rolę w okresie postpandemicznym odgrywają programy Interreg 2021-2027**. Stanowią one podstawowe narzędzia służące uodpornieniu regionów transgranicznych w ramach celów „Europa bliższa obywatelom” oraz „Lepsze zarządzanie współpracą”;
- liczne apele lokalnych polityków z Francji i Niemiec – reprezentujących zróżnicowane ugrupowania – na rzecz przywrócenia swobodnego przemieszczania się pokazały, że pomimo różnic politycznych, potrafią oni **działać razem i mówić jednym głosem dla wspólnego dobra**;

- po ponownym otwarciu granic pojawił się **nowy trend w turystyce** polegający na tworzeniu ofert turystycznych ukierunkowanych na turystów z kraju sąsiedniego.

2. Kluczowe wnioski z wideokonferencji, wideo spotkań, webinarów, e-debat, e-pogadank

W oparciu o przeprowadzone wideokonferencje, wideo spotkania, webinaria, e-deбаты, e-pogadanki można sformułować następujące wnioski kluczowe:

- **pierwszorzędną rolę w jakiegokolwiek współpracy odgrywa budowanie relacji, więzi, dbanie o komunikację, rozumienie siebie nawzajem.** Bez nich nie jest możliwe wspólne działanie w trudnych sytuacjach, niezależnie od tego, jakiej dziedziny one dotyczą. Dlatego tak ważne są regularne spotkania, rozmowy, wspólnie spędzony czas, itp., które stanowią fundament głębszej relacji, a ta z kolei jest niezbędna do współdziałania w chwili próby, wyzwania, kryzysu. Dowód na to stanowi transport pacjentów z Francji do Niemiec w dobie kryzysu COVID-19, który mógł dojść do skutku dzięki nieformalnym kontaktom dyrektorów szpitala uniwersyteckiego w mieście Strasburg i klinik w Karlsruhe i Kandel. Innym przykładem było przekazywanie przez Deutsches Rotes Kreuz sprzętu medycznego szpitalom w miastach Wissembourg i Haguenau – wszystko dzięki nieformalnym kontaktom;
- **eurodystrykty odegrały kluczową rolę w rozpowszechnianiu informacji** w trakcie kryzysu sanitarnego. Dostarczały i przekazywały tłumaczenia oficjalnych kluczowych dokumentów, takich jak rozporządzenia landów czy komunikaty policji federalnej. Pełniły rolę pośrednika między francuskimi i niemieckimi organami. Wykazywały się dużą aktywnością w mediach społecznościowych. Stworzyły również dokumenty informacyjne adresowane do mieszkańców z danego obszaru transgranicznego. Dla przykładu GECT Eurodistrict PAMINA redagował **francusko-niemiecki biuletyn informacyjny publikowany w wersji elektronicznej**, dotyczący sytuacji pandemicznej w Niemczech – w regionach Baden-Württemberg i Rheinland-Pfalz oraz we Francji – w regionie Grand Est;
- w wyniku pandemii COVID-19 na pograniczu francusko-niemieckim zrodził się **pomysł nadania specjalnego statusu mieszkańcom obszarów przygranicznych** w celu umożliwienia im przekraczania granicy bez żadnych utrudnień (bez okazywania dodatkowych potwierdzeń) w sytuacjach kryzysowych. Chodzi o stworzenie dokumentu – np. plastikowej karty dla mieszkańców obszaru transgranicznego z wbudowanym mikroczipem umożliwiającej swobodne przekraczanie granicy oraz korzystanie z transgranicznych usług publicznych w każdej sytuacji;
- nigdy nie ma jednego dobrego rozwiązania, które sprawdzi się w różnych sytuacjach, uwarunkowaniach. **Należy umiejętnie dostosowywać dostępne narzędzia do danej sytuacji**, okoliczności, potrzeb grup docelowych. Przykładem mogą być działania prowadzone zdalnie w dobie pandemii. W niektórych sytuacjach okazały się one optymalnym sposobem podtrzymywania kontaktów i realizacji działań projektowych, zwłaszcza gdy dotyczyło to osób, które już wcześniej dobrze się знаły i współpracowały ze

sobą. W innych przypadkach, kiedy ludzie widzieli się po raz pierwszy, tego typu formy nie sprawdziły się (niska frekwencja osób uczestniczących zdalnie lub brak jakiegokolwiek zaangażowania, motywacji z ich strony).

- **w sytuacjach kryzysowych dobrze sprawdzają się istniejące, opracowane wcześniej procedury.** Przykładem może być procedura związana z posiedzeniami powiatowego zespołu zarządzania kryzysowego, stosowana podczas kryzysu sanitarnego COVID-19, a przygotowana na długo przed jego pojawianiem się;
- w czasie pandemii duże wyzwanie stanowiło zapewnienie ciągłości funkcjonowania Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Jastrzębiu-Zdroju. W związku z tym ustalono zmiany służbowe, dzieląc pracowników na dwie grupy, aby w sytuacji wyłączenia jednej z nich, zapewnić zdolność do działania jednostki. Zastosowano także rozwiązanie polegające na pracy zdalnej osób, które mogłyby w ten sposób wykonywać swoje obowiązki. Ponadto służby prowadzące akcje ratownicze musiały być odpowiednio zabezpieczone – wyposażone w sprzęt ochronny w celu zminimalizowania możliwości zakażenia się koronawirusem. Dlatego też dysponowały one drugim pojazdem, którym transportowano przedmioty, środki ochrony wymagające albo dezynfekcji albo zniszczenia, by nie dopuścić do kontaktu elementów zakażonych z przestrzenią, w której przebywali ratownicy.

Z kolei bardzo dobrym przykładem podtrzymywania współpracy transgranicznej w czasie pandemii było wykorzystanie wypracowanych technik łączności radiowej pomiędzy polskimi i czeskimi służbami, do których należały Straż Miejska w Jastrzębiu-Zdroju i Městská policie Karviná. Pozwoliło to na stałą, regularną, cotygodniową komunikację i wymianę informacji na temat obowiązujących aktualnie po jednej i drugiej stronie granicy obostrzeń oraz sposobu działania obu jednostek. W czasie kryzysu **należy zatem znajdować takie rozwiązania, które zapobiegają paraliżowi działań podejmowanych przez podmioty tworzące system zarządzania kryzysowego;**

- pomimo tego, że pandemia COVID-19 wpłynęła na ograniczenie bezpośrednich kontaktów między ludźmi i instytucjami z miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná, nie spowodowała spowolnienia bądź zatrzymania polsko-czeskiej współpracy transgranicznej. Dowodem na to mogą być nowe, wspólne inicjatywy przygotowane do realizacji w ramach programu INTERREG Czecho-Polska 2021-2027. Jedną z nich jest projekt „Wspólnie przeciw żywiołom”. Uwzględnia on zakup specjalistycznego sprzętu (w tym kombinezonów strażackich, hełmów, obuwia, rękawic, motopomp, agregatów prądotwórczych), modernizację pojazdu wężowego na potrzeby prowadzenia szkoleń, ćwiczeń, innych akcji, a także budowę ośrodka szkoleniowego. Wszystko to będzie służyło jednostkom straży pożarnej z obu strony granicy. **Myślenie w kategoriach ponadgranicznych**, które cechuje przedstawicieli służb zarządzania kryzysowego z dwóch największych w Euroregionie Śląsk Cieszyński ośrodków miejskich, **prowadzi do podejmowania wspólnych i nowatorskich aktywności**, które wyznaczają właściwy kierunek rozwoju pogranicza;
- w czasie pandemii Euroregion Śląsk Cieszyński dostosował się do bieżących wyzwań, czego przykładem było reagowanie na różnego rodzaju zapytania dotyczące granicy, możliwości jej przekraczania, podejmowanie działań na rzecz wsparcia pracowników transgranicznych, itp. Euroregion służył pomocą w tym zakresie, pełniąc rolę pośrednika pomiędzy różnymi instytucjami i obywatelami czy pracownikami transgranicznymi. Ponadto dbał o podtrzymywanie współpracy transgranicznej między samorządami członkowskimi i innymi instytucjami partnerskimi, inicjując rozmowy, spotkania (on-line, hybrydowe) i zachęcając do stosowania narzędzi cyfrowych do komunikacji. **Euroregion**

był więc przykładem „elastycznej” struktury transgranicznej wychodzącej naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom podmiotów i obywateli z obszaru, na którym funkcjonuje;

- pandemia COVID-19 wymusiła rozwój cyfrowych form komunikowania się na odległość, co niewątpliwie w dużym stopniu przyczyniło się do podtrzymania współpracy transgranicznej. Należy jednak podkreślić, że tego typu narzędzia nigdy nie będą w stanie w pełni zastąpić kontaktów bezpośrednich, ponieważ budowanie relacji opiera się na rozmowach twarzą w twarz, gestach, które wywołują określone emocje, odczucia. Podczas kryzysu sanitarnego występowały trudności w implementacji projektów będących w toku bądź zaplanowanych do realizacji. Wiele działań, zwłaszcza tych, które ze względu na swój charakter nie mogły być prowadzone zdalnie, musiało zostać odłożonych w czasie. W związku z tym **konieczne jest dbanie w większym stopniu o rozwijanie kontaktów bezpośrednich, aby wzmacniać partnerstwa transgraniczne**. Szczególną rolę w tym zakresie powinien pełnić Euroregion Śląsk Cieszyński jako stymulator współpracy między podmiotami wchodzącymi w skład Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych, wykorzystując w tym celu między innymi Fundusz Małych Projektów Programu Interreg Czechy-Polska 2021-2027;
- dużą siłę oddziaływania miała przeprowadzona w czasie pandemii „akcja banerowa”, polegająca na wywieszaniu nad rzeką Olzą w Cieszynie baneru z napisem „Tęsknię za Tobą Czechu/Stýská se mi po tobě, Čechu”. Ta spontaniczna, oddolna inicjatywa była z jednej strony reakcją na zamknięcie polsko-czeskiej granicy, a z drugiej odpowiedzią na potrzebę lokalnych mieszkańców oczekujących pozytywnego przekazu – dobrej wiadomości, dobrych emocji w trudnym czasie. Uruchomiła ona szereg działań podejmowanych przez różne osoby i organizacje na rzecz otwarcia granicy. Opisany przykład pokazuje **potencjał społeczeństwa obywatelskiego, które ma istotny wpływ na kształtowanie rzeczywistości**;
- kluczową rolę w czasie pandemii odegrały relacje nieformalne przedstawicieli podmiotów wchodzących w skład struktur zarządzania kryzysowego po obu stronach granicy. Tego typu relacje nabierają szczególnego znaczenia w przypadku nagłych, nieprzewidzianych zdarzeń, kiedy ważna jest szybkość reakcji. W związku z powyższym **należy dbać o polsko-czeskie relacje i dążyć stale do ich pogłębiania** poprzez regularne spotkania, dzielenie się informacją i doświadczeniem, wspólnie spędzony czas, wspólne ćwiczenia, wspólne szkolenia, naukę języka polskiego/czeskiego, itp. To pozwoli wypracować mechanizmy współdziałania – dobre praktyki, które w sytuacjach kryzysowych są nie do przecenienia;
- ważnym aspektem funkcjonowania Euroregionu Śląsk Cieszyński jest **inspirowanie się działaniami prowadzonymi w innych regionach granicznych Europy**. Próba wdrażania innowacyjnych rozwiązań, narzędzi, metod pracy stosowanych zwłaszcza na pograniczu francusko-niemieckim w odniesieniu do pogranicza polsko-czeskiego, służy jego rozwojowi. Euroregion powinien zatem wspierać realizację transgranicznych aktywności (w tym w obszarze ochrony zdrowia i zarządzania kryzysowego), zapoznając się z dobrymi praktykami stosowanymi na innych pograniczach i **podejmując starania na rzecz ich umiejętnej adaptacji** w obszarze, na który funkcjonuje.

3. Rozwiązania na rzecz poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński – wyniki badań ankietowych

3.1. Podstawowe informacje na temat badanych organizacji działających na terenie Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński

W badaniu uczestniczyło 16 organizacji, w tym 9 (56,3%) prowadzących swoją działalność na terenie Polski i 7 (18,7%) na terenie Czech. Spośród wszystkich polskich i czeskich instytucji z Euroregionu Śląsk Cieszyński zdecydowaną większość stanowiły te, które należały do jednostek samorządu terytorialnego (81,3%). Jedynie 18,8% ankietowanych zadeklarowało, że reprezentowane przez nich podmioty (w tym: Policja, Państwowa Straż Pożarna, Ochotnicza Straż Pożarna, Straż Graniczna, Straż Miejska, Pogotowie ratunkowe, Stacja sanitarno-epidemiologiczna) realizują aktywności w obszarze zarządzania kryzysowego. Żaden z uczestników badania nie zaliczył swojej organizacji do grupy tych, które mają charakter publiczny lub pozarządowy i działają aktywnie na rzecz polsko-czeskiej współpracy transgranicznej.

W ujęciu całościowym najwięcej instytucji (31,3%) reprezentowało Transgraniczny Obszar Funkcjonalny Godów, Hażlach, Jastrzębie-Zdrój, Zebrzydowice / Bohumín, Chotěbuz, Havířov, Karviná, Petrovice u Karviné, Svazek měst a obcí okresu Karviná (TOF 2). Nieco mniej podmiotów (po 25%) przynależało do Transgranicznego Obszaru Funkcjonalnego Cieszyn / Český Těšín (TOF3) oraz do Transgranicznego Obszaru Funkcjonalnego Istebna, Wista, Powiat Cieszyński / Bukovec, Dolní Lomná, Horní Lomná, Hřava, Jablunkov, Mosty u Jablunkova, Písečná, Písek, Sdružení obcí Jablunkovska (TOF 4). Z kolei najmniej organizacji pochodziło z Transgranicznego Obszaru Funkcjonalnego Brenna, Golezów, Skoczów, Ustroń / Bystřice, Hrádek, Nýdek, Třinec, Vendryně, Regionální rada rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci (TOF 1) oraz Transgranicznego Obszaru Funkcjonalnego Chybie, Dębowiec, Jasienica, Jaworze, Strumień / Albrechtice, Orlová, Petřvald, Rychvald, Těrlícko, Sdružení obcí povodí Stonávky (TOF 5) (odpowiednio 12,5% i 6,3%).

3.2. Pozytywne i negatywne strony związane z pandemią COVID-19 oraz innymi sytuacjami kryzysowymi z perspektywy organizacji działających na terenie Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński

W ujęciu całościowym wśród najczęściej wskazywanych pozytywnych stron związanych z pandemią COVID-19 oraz innymi sytuacjami kryzysowymi znalazły się takie, jak: nabycie przez pracowników kompetencji związanych z wykorzystaniem technologii teleinformatycznych (36%), poprawa komunikacji między partnerami dzięki wykorzystaniu nowych, różnorodnych narzędzi IT (28%) i zaoszczędzenie czasu przeznaczonego na dojazd do partnera, na spotkanie lub konferencję (20%). Biorąc z kolei pod uwagę poszczególne Transgraniczne Obszary Funkcjonalne, można zauważyć, że procentowy rozkład udzielonych przez respondentów odpowiedzi, był zróżnicowany i kształtował się następująco:

- ⇒ w przypadku TOF 1 jedyną pozytywną stroną, która została wskazana, była poprawa komunikacji między partnerami dzięki wykorzystaniu nowych, różnorodnych narzędzi IT;
- ⇒ w odniesieniu do TOF 2 ankietowani wymieniali najczęściej poprawę komunikacji między partnerami dzięki wykorzystaniu nowych, różnorodnych narzędzi IT (42,9%);
- ⇒ w kontekście TOF 3 największy odsetek badanych zaznaczył „nabycie przez pracowników kompetencji związanych z wykorzystaniem technologii teleinformatycznych” (44,4%);
- ⇒ jeżeli chodzi o TOF 4 to dla 33,3% respondentów dobrą stroną było nabycie przez pracowników kompetencji związanych z wykorzystaniem technologii teleinformatycznych oraz zaoszczędzenie czasu przeznaczonego na dojazd do partnera, na spotkanie lub konferencję;
- ⇒ w przypadku TOF 5 zarówno nabycie przez pracowników kompetencji związanych z wykorzystaniem technologii teleinformatycznych, jak i poprawa komunikacji między partnerami dzięki wykorzystaniu nowych, różnorodnych narzędzi IT uzyskały po 50% wskazań.

Do najczęściej wskazywanych negatywnych stron związanych z pandemią COVID-19 oraz innymi sytuacjami kryzysowymi należały: obniżenie motywacji do współpracy, realizacji przedsięwzięć z partnerem po drugiej stronie granicy; nadużywanie zdalnych form komunikacji i traktowanie współpracy transgranicznej po macoszemu; problemy natury emocjonalnej wśród członków zespołów projektowych wynikające z izolacji społecznej (brak bezpośredniego kontaktu z innymi osobami, zaburzenia relacji międzyludzkich); a także wydłużenie czasu trwania procesów decyzyjnych wpływających na terminowość realizowanych zadań (w ujęciu całościowym było to odpowiednio 14,3%, 12,2%, 12,2% i 10,2%). Odpowiedzi udzielone przez ankietowanych różniły się także w zależności od powiązanego z ich instytucją Transgranicznego Obszaru Funkcjonalnego.

I tak:

- ⇒ w przypadku TOF 1 najczęściej wskazywaną negatywną stroną było obniżenie motywacji do współpracy, realizacji przedsięwzięć z partnerem po drugiej stronie granicy (16,7%);
- ⇒ w odniesieniu do TOF 2 ankietowani wymieniali najczęściej obniżenie motywacji do współpracy, realizacji przedsięwzięć z partnerem po drugiej stronie granicy; brak chęci ze strony partnerów do utrzymywania osobistych kontaktów, ochłodzenie wzajemnych relacji; nadużywanie zdalnych form komunikacji i traktowanie współpracy transgranicznej po macoszemu; brak narzędzi IT służących komunikacji on-line (psujący się i przestarzały sprzęt komputerowy); odzwyczajanie się od niektórych obowiązków zawodowych i obniżenie poczucia odpowiedzialności za wykonywane zadania (po 12,5%);
- ⇒ w kontekście TOF 3 największy odsetek badanych zaznaczył „problemy natury emocjonalnej wśród członków zespołów projektowych wynikające z izolacji społecznej

(brak bezpośredniego kontaktu z innymi osobami, zaburzenia relacji międzyludzkich)” (36,4%);

- ⇒ jeżeli chodzi o TOF 4 to dla 28,6% respondentów negatywną stroną było zarówno obniżenie motywacji do współpracy, realizacji przedsięwzięć z partnerem po drugiej stronie granicy, jak i nadużywanie zdalnych form komunikacji i traktowanie współpracy transgranicznej po macoszemu;
- ⇒ w przypadku TOF 5 obniżenie motywacji do współpracy, realizacji przedsięwzięć z partnerem po drugiej stronie granicy, brak chęci ze strony partnerów do utrzymywania osobistych kontaktów, ochłodzenie wzajemnych relacji, a także wydłużenie czasu trwania procesów decyzyjnych wpływających na terminowość realizowanych zadań uzyskały po 33,33% wskazań (tab. 1).

Tab. 1. Pozytywne i negatywne strony związane z pandemią COVID-19 oraz innymi sytuacjami kryzysowymi z perspektywy organizacji działających na terenie Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński

POZYTYWNE STRONY	TOF 1	TOF 2	TOF 3	TOF 4	TOF 5	ERŚC
nabycie przez pracowników kompetencji związanych z wykorzystaniem technologii teleinformatycznych	0,0%	28,6%	44,4%	33,3%	50,0%	36,0%
pozyskanie przez instytucje partnerskie sprzętu komputerowego na potrzeby prowadzenia współpracy	0,0%	0,0%	11,1%	0,0%	0,0%	4,0%
poprawa komunikacji między partnerami dzięki wykorzystaniu nowych, różnorodnych narzędzi IT	100,0%	42,9%	11,1%	16,7%	50,0%	28,0%
szybsze reagowanie na zaistniałe trudności i wyzwania związane ze współpracą	0,0%	0,0%	11,1%	16,7%	0,0%	8,0%
zaoszczędzenie czasu przeznaczonego na dojazd do partnera, na spotkanie lub konferencję	0,0%	28,6%	11,1%	33,3%	0,0%	20,0%
inne (proszę wymienić): nawiązane wcześniej relacje pomiędzy pracownikami partnerów	0,0%	0,0%	11,1%	0,0%	0,0%	4,0%
NEGATYWNE STRONY	TOF 1	TOF 2	TOF 3	TOF 4	TOF 5	ERŚC
obniżenie motywacji do współpracy, realizacji przedsięwzięć z partnerem po drugiej stronie granicy	16,7%	12,5%	0,0%	28,6%	33,3%	14,3%
brak chęci ze strony partnerów do utrzymywania osobistych kontaktów, ochłodzenie wzajemnych relacji	8,3%	12,5%	0,0%	0,0%	33,3%	8,2%
wzrost obciążenia pracą	8,3%	6,3%	9,1%	14,3%	0,0%	8,2%
nadużywanie zdalnych form komunikacji i traktowanie współpracy transgranicznej po macoszemu	8,3%	12,5%	9,1%	28,6%	0,0%	12,2%
problemy natury emocjonalnej wśród członków zespołów projektowych wynikające z izolacji społecznej (brak bezpośredniego kontaktu z innymi osobami, zaburzenia relacji międzyludzkich)	8,3%	6,3%	36,4%	0,0%	0,0%	12,2%

brak narzędzi IT służących komunikacji on-line (psujący się i przestarzały sprzęt komputerowy)	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	4,1%
odzwyczajanie się od niektórych obowiązków zawodowych	8,3%	12,5%	9,1%	0,0%	0,0%	8,2%
obniżenie poczucia odpowiedzialności za wykonywane zadania	8,3%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	6,1%
wydłużenie czasu trwania procesów decyzyjnych wpływających na terminowość realizowanych zadań	8,3%	6,3%	9,1%	14,3%	33,3%	10,2%
konieczność prowadzenia działań elastycznych, wymagających znalezienia rozwiązań alternatywnych lub zastosowania nowych narzędzi	8,3%	6,3%	0,0%	0,0%	0,0%	4,1%
zawyżanie cen przez wykonawców usług będących przedmiotem działań partnerów	8,3%	0,0%	18,2%	14,3%	0,0%	8,2%
udowadnianie organom kontrolnym monitorującym projekty ich prawidłowego przebiegu	8,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,0%
inne (proszę wymienić): niepewność co do dalszego rozwoju sytuacji (zmiany prawne, możliwość realizowania działań, wzajemna „dostępność”, itp.)	0,0%	0,0%	9,1%	0,0%	0,0%	2,0%

Źródło: Opracowanie własne

3.3. „Model komunikacji w sytuacjach kryzysowych” a działania szczególnie ważne z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński

Do działań szczególnie ważnych z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński, które wpisują się w „Model komunikacji w sytuacjach kryzysowych”, zostały zaliczone aktywności przedstawione w tabeli 2. Odsetek wskazań na poszczególne odpowiedzi w przekroju środowisk objętych Modelem wyglądał następująco:

- w przypadku środowiska organizacyjno-kierowniczego w ujęciu całościowym do najczęściej proponowanych działań należały: podnoszenie efektywności wykorzystania wszelkiego rodzaju narzędzi służących komunikacji kryzysowej i wymianie informacji (19,1%), przekazywanie decydentom wiedzy na temat specyfiki polsko-czeskiego pogranicza (zwłaszcza Euroregionu Śląsk Cieszyński); aktualnych procedur, które wymagają zmian w kontekście możliwości reagowania na różnego rodzaju problemy związane z komunikacją i informacją kryzysową; realiów, w jakich żyją i pracują ludzie w regionach granicznych w porównaniu z życiem mieszkańców w innych regionach Polski i Republiki Czeskiej (17%), a także wykorzystywanie dobrych praktyk z innych europejskich pograniczy z zakresu szeroko rozumianej współpracy transgranicznej, a zwłaszcza bezpieczeństwa, zarządzania kryzysowego i ochrony zdrowia, jak również form prowadzenia współpracy transgranicznej podczas pandemii i planowania jej w przyszłości (14,9%).

Analizując odpowiedzi respondentów z punktu widzenia poszczególnych Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych można stwierdzić, że:

- ⇒ w odniesieniu do TOF 1 najwięcej osób było zdania (25%), że konieczne jest podnoszenie efektywności wykorzystania wszelkiego rodzaju narzędzi służących komunikacji kryzysowej i wymianie informacji;
- ⇒ w przypadku TOF 2 najczęściej wybieraną odpowiedzią była „przekazywanie decydentom wiedzy na temat specyfiki polsko-czeskiego pogranicza (zwłaszcza Euroregionu Śląsk Cieszyński); aktualnych procedur, które wymagają zmian w kontekście możliwości reagowania na różnego rodzaju problemy związane z komunikacją i informacją kryzysową; realiów, w jakich żyją i pracują ludzie w regionach granicznych w porównaniu z życiem mieszkańców w innych regionach Polski i Republiki Czeskiej” (20%);
- ⇒ jeżeli chodzi o TOF 3 to 23,1% respondentów uznało, że należy podnosić efektywność wykorzystania wszelkiego rodzaju narzędzi służących komunikacji kryzysowej i wymianie informacji;
- ⇒ w kontekście TOF 4 największy odsetek ankietowanych (po 22,2%) wyraził opinię, że trzeba między innymi budować zaufanie społeczności zamieszkujących tereny po jednej i drugiej stronie granicy; wzmacniać wrażliwość w odniesieniu do wzajemnych, polsko-czeskich relacji oraz wykorzystywać dobre praktyki z innych europejskich pograniczy z zakresu szeroko rozumianej współpracy transgranicznej, a zwłaszcza bezpieczeństwa, zarządzania kryzysowego i ochrony zdrowia, jak również formy prowadzenia współpracy transgranicznej podczas pandemii i planowania jej w przyszłości;
- ⇒ w odniesieniu do TOF 5 50% badanych było przekonanych co do tego, że powinno się przekazywać decydentom wiedzę na temat specyfiki polsko-czeskiego pogranicza (zwłaszcza Euroregionu Śląsk Cieszyński); aktualnych procedur, które wymagają zmian w kontekście możliwości reagowania na różnego rodzaju problemy związane z komunikacją i informacją kryzysową; realiów, w jakich żyją i pracują ludzie w regionach granicznych w porównaniu z życiem mieszkańców w innych regionach Polski i Republiki Czeskiej oraz zwiększać świadomość społeczną na temat sytuacji kryzysowych i możliwości radzenia sobie z nimi, a także dzielić się doświadczeniami w tym zakresie;
- w przypadku środowiska technologicznego w ujęciu całościowym wśród najczęściej wymienianych działań znalazły się: podnoszenie kompetencji pracowników dotyczących wykorzystywania technologii informatycznych i audiowizualnych; wykorzystywanie ogólnodostępnych serwisów społecznościowych (np. Facebook, Twitter, Instagram, Youtube i inne) głównie jako zewnętrznej płaszczyzny komunikacji kryzysowej i przesyłania informacji między punktami informacji (organem wykonawczym sieci) a instytucjami i osobami (społeczeństwem) funkcjonującymi poza nią oraz tworzenie serwisów internetowych i aplikacji mobilnych zawierających informacje na temat ograniczeń w dostępności do różnego rodzaju usług, miejsc, obiektów itp., które wynikają z aktualnej sytuacji kryzysowej, a także na temat wymaganych bądź stosowanych przez nie środków bezpieczeństwa (po 19,4% wskazań). Nieco rzadziej podkreślano potrzebę zwiększania cyfryzacji i informatyzacji poprzez tworzenie i rozwijanie odpowiedniego zaplecza organizacyjno-technicznego obejmującego szerokie spektrum działań – od prac inwestycyjnych przez zakup sprzętu i wyposażenia do oprogramowania, a także tworzenie specjalistycznych platform komunikacyjnych oraz platform informacyjnych służących gromadzeniu, przetwarzaniu, archiwizowaniu i udostępnianiu/wymianie informacji, w tym informacji kryzysowej (po 16,1% odpowiedzi).

Z perspektywy Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych odpowiedzi udzielone przez ankietowanych kształtowały się następująco:

- ⇒ w odniesieniu do TOF 1 po 16% wskazań (największy odsetek) uzyskało aż 6 różnych działań, do których należały między innymi: „podnoszenie kompetencji pracowników dotyczących wykorzystywania technologii informatycznych i audiowizualnych”, „tworzenie narzędzi informatycznych, które umożliwiają pozyskiwanie i analizę danych statystycznych w ujęciu transgranicznym, a także ich graficzną wizualizację”;
- ⇒ w przypadku TOF 2 najczęściej wybierane były 4 odpowiedzi, jak na przykład „wykorzystywanie ogólnodostępnych serwisów społecznościowych (np. Facebook, Twitter, Instagram, Youtube i inne) głównie jako zewnętrznej płaszczyzny komunikacji kryzysowej i przesyłania informacji między punktami informacji (organem wykonawczym sieci) a instytucjami i osobami (społeczeństwem) funkcjonującymi poza nią”, „tworzenie serwisów internetowych i aplikacji mobilnych zawierających informacje na temat ograniczeń w dostępności do różnego rodzaju usług, miejsc, obiektów itp., które wynikają z aktualnej sytuacji kryzysowej, a także na temat wymaganych bądź stosowanych przez nie środków bezpieczeństwa”. Każdą z nich wybrało po 22,2% osób;
- ⇒ jeżeli chodzi o TOF 3 to najwięcej respondentów (po 25%) uznało, że należy podnosić kompetencje pracowników dotyczące wykorzystywania technologii informatycznych i audiowizualnych; zwiększać cyfryzację i informatyzację poprzez tworzenie i rozwijanie odpowiedniego zaplecza organizacyjno-technicznego obejmującego szerokie spektrum działań – od prac inwestycyjnych przez zakup sprzętu i wyposażenia do oprogramowania, a także tworzyć specjalistyczne platformy komunikacyjne oraz platformy informacyjne służące gromadzeniu, przetwarzaniu, archiwizowaniu i udostępnianiu/wymianie informacji, w tym informacji kryzysowej;
- ⇒ w kontekście TOF 4 największy odsetek ankietowanych (33,3%) wyraził opinię, że trzeba zwiększać cyfryzację i informatyzację poprzez tworzenie i rozwijanie odpowiedniego zaplecza organizacyjno-technicznego obejmującego szerokie spektrum działań – od prac inwestycyjnych przez zakup sprzętu i wyposażenia do oprogramowania;
- ⇒ w odniesieniu do TOF 5 50% badanych było zdania, że powinno się wykorzystywać ogólnodostępne serwisy społecznościowe (np. Facebook, Twitter, Instagram, Youtube i inne) głównie jako zewnętrzną płaszczyznę komunikacji kryzysowej i przesyłania informacji między punktami informacji (organem wykonawczym sieci) a instytucjami i osobami (społeczeństwem) funkcjonującymi poza nią oraz tworzyć serwisy internetowe i aplikacje mobilne zawierające informacje na temat ograniczeń w dostępności do różnego rodzaju usług, miejsc, obiektów itp., które wynikają z aktualnej sytuacji kryzysowej, a także na temat wymaganych bądź stosowanych przez nie środków bezpieczeństwa.
- w przypadku środowiska polityczno-prawnego w ujęciu całościowym do najczęściej proponowanych aktywności (po 43,8% wskazań) należały: tworzenie odpowiednich ram prawnych, które uwzględniają potrzeby dotyczące współpracy transgranicznej podmiotów i obywateli z Polski i Republiki Czeskiej (np. rekompensata strat finansowych wynikających z niemożności pracy z powodu zamknięcia granicy, zwolnienie z obowiązku wielokrotnego poddawania się testom medycznym na własny koszt), dążenie do uproszczenia istniejących procedur i formalnych zasad komunikacji kryzysowej, a w niektórych

przypadkach do ich doprecyzowania bądź tworzenia nowych, usprawniających konkretne procesy. Z kolei z perspektywy Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych odpowiedzi udzielone przez ankietowanych kształtowały się następująco:

- ⇒ w odniesieniu do TOF 1 i TOF 2 tworzenie odpowiednich ram prawnych, które uwzględniają potrzeby dotyczące współpracy transgranicznej podmiotów i obywateli z Polski i Republiki Czeskiej (np. rekompensata strat finansowych wynikających z niemożności pracy z powodu zamknięcia granicy, zwolnienie z obowiązku wielokrotnego poddawania się testom medycznym na własny koszt) zostało wskazane przez największy odsetek badanych (odpowiednio 66,7% i 60%);
- ⇒ w przypadku TOF 3 najczęściej wybieranymi odpowiedziami (po 40%) były „tworzenie odpowiednich ram prawnych, które uwzględniają potrzeby dotyczące współpracy transgranicznej podmiotów i obywateli z Polski i Republiki Czeskiej (np. rekompensata strat finansowych wynikających z niemożności pracy z powodu zamknięcia granicy, zwolnienie z obowiązku wielokrotnego poddawania się testom medycznym na własny koszt)” oraz „dążenie do uproszczenia istniejących procedur i formalnych zasad komunikacji kryzysowej, a w niektórych przypadkach do ich doprecyzowania bądź tworzenia nowych, usprawniających konkretne procesy”;
- ⇒ w kontekście TOF 4 i TOF 5 wszyscy ankietowani optowali za dążeniem do uproszczenia istniejących procedur i formalnych zasad komunikacji kryzysowej, a w niektórych przypadkach do ich doprecyzowania bądź tworzenia nowych, usprawniających konkretne procesy.

Rekomenduje się, aby kolejność realizacji aktywności wpisujących się w poszczególne środowiska „Modelu komunikacji w sytuacjach kryzysowych”, odpowiadała odsetkowi wskazań ankietowych na dane działania (im więcej wskazań tym wyższy priorytet dotyczący rozpoczęcia wdrażania).

Tab. 2. „Model komunikacji w sytuacjach kryzysowych” a działania szczególnie ważne z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński

ŚRODOWISKO ORGANIZACYJNO-KIEROWNICZE	TOF 1	TOF 2	TOF 3	TOF 4	TOF 5	ERŚC
przekazywanie decydom wiedzy na temat specyfiki polsko-czeskiego pogranicza (zwłaszcza Euroregionu Śląsk Cieszyński); aktualnych procedur, które wymagają zmian w kontekście możliwości reagowania na różnego rodzaju problemy związane z komunikacją i informacją kryzysową; realiów, w jakich żyją i pracują ludzie w regionach granicznych w porównaniu z życiem mieszkańców w innych regionach Polski i Republiki Czeskiej	12,5%	20,0%	7,7%	22,2%	50,0%	17,0%
budowanie zaufania społeczności zamieszkujących tereny po jednej i drugiej stronie granicy; wzmacnianie wrażliwości w odniesieniu do wzajemnych, polsko-czeskich relacji	12,5%	6,7%	15,4%	22,2%	0,0%	12,8%

zwiększanie świadomości społecznej na temat sytuacji kryzysowych i możliwości radzenia sobie z nimi, a także dzielenie się doświadczeniami w tym zakresie	12,5%	13,3%	7,7%	11,1%	50,0%	12,8%
podnoszenie efektywności wykorzystania wszelkiego rodzaju narzędzi służących komunikacji kryzysowej i wymianie informacji	25,0%	13,3%	23,1%	22,2%	0,0%	19,1%
rozwijanie uczenia się kultury organizacyjnej instytucji z Polski i Republiki Czeskiej, działających w obszarze zarządzania kryzysowego	12,5%	6,7%	15,4%	0,0%	0,0%	8,5%
tworzenie struktur lub komórek, które wspierają międzyorganizacyjną i wewnątrzorganizacyjną współpracę służb z Polski i Republiki Czeskiej (policji, Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, Straży Miejskiej, pogotowia ratunkowego, stacji sanitarno-epidemiologicznych) i jednostek samorządu terytorialnego w sytuacjach kryzysowych przy zastosowaniu nowoczesnych form komunikacji (dotyczy ośrodków miejskich pełniących funkcje miast na prawach powiatu, siedziby władz powiatowych lub centrów Euroregionu Śląsk Cieszyński)	12,5%	13,3%	15,4%	0,0%	0,0%	10,6%
wykorzystywanie dobrych praktyk z innych europejskich pograniczy z zakresu szeroko rozumianej współpracy transgranicznej, a zwłaszcza bezpieczeństwa, zarządzania kryzysowego i ochrony zdrowia, jak również form prowadzenia współpracy transgranicznej podczas pandemii i planowania jej w przyszłości	12,5%	13,3%	15,4%	22,2%	0,0%	14,9%
tworzenie wytycznych, planów i procedur współpracy transgranicznej na wypadek sytuacji kryzysowych (w tym także zamknięcia granicy) dla różnego typu instytucji działających na polsko-czeskim pograniczu w Euroregionie Śląsk Cieszyński	0,0%	13,3%	0,0%	0,0%	0,0%	4,3%
ŚRODOWISKO TECHNOLOGICZNE	TOF 1	TOF 2	TOF 3	TOF 4	TOF 5	ERŚC
podnoszenie kompetencji pracowników dotyczących wykorzystywania technologii informatycznych i audiowizualnych	16,7%	22,2%	25,0%	16,7%	0,0%	19,4%
zwiększanie cyfryzacji i informatyzacji poprzez tworzenie i rozwijanie odpowiedniego zaplecza organizacyjno-technicznego obejmującego szerokie spektrum działań – od prac inwestycyjnych przez zakup sprzętu i wyposażenia do oprogramowania	16,7%	0,0%	25,0%	33,3%	0,0%	16,1%

wykorzystywanie ogólnodostępnych serwisów społecznościowych (np. Facebook, Twitter, Instagram, Youtube i inne) głównie jako zewnętrznej płaszczyzny komunikacji kryzysowej i przesyłania informacji między punktami informacji (organem wykonawczym sieci) a instytucjami i osobami (społeczeństwem) funkcjonującymi poza nią	16,7%	22,2%	12,5%	16,7%	50,0%	19,4%
wykorzystywanie Forum Współpracy Terytorialnej do prowadzenia zamkniętych dyskusji na temat problematyki zarządzania kryzysowego, ochrony zdrowia czy bezpieczeństwa publicznego i sygnalizowanie różnego rodzaju problemów w tych dziedzinach w odniesieniu do polsko-czeskiej granicy w obszarze Euroregionu Śląsk Cieszyński	0,0%	11,1%	0,0%	0,0%	0,0%	3,2%
tworzenie specjalistycznych platform komunikacyjnych oraz platform informacyjnych służących gromadzeniu, przetwarzaniu, archiwizowaniu i udostępnianiu/wymianie informacji, w tym informacji kryzysowej	16,7%	11,1%	25,0%	16,7%	0,0%	16,1%
tworzenie narzędzi informatycznych, które umożliwiają pozyskiwanie i analizę danych statystycznych w ujęciu transgranicznym, a także ich graficzną wizualizację	16,7%	11,1%	0,0%	0,0%	0,0%	6,5%
tworzenie serwisów internetowych i aplikacji mobilnych zawierających informacje na temat ograniczeń w dostępności do różnego rodzaju usług, miejsc, obiektów itp., które wynikają z aktualnej sytuacji kryzysowej, a także na temat wymaganych bądź stosowanych przez nie środków bezpieczeństwa	16,7%	22,2%	12,5%	16,7%	50,0%	19,4%
ŚRODOWISKO POLITYCZNO-PRAWNE	TOF 1	TOF 2	TOF 3	TOF 4	TOF 5	ERŚC
tworzenie odpowiednich ram prawnych, które uwzględniają potrzeby dotyczące współpracy transgranicznej podmiotów i obywateli z Polski i Republiki Czeskiej (np. rekompensata strat finansowych wynikających z niemożności pracy z powodu zamknięcia granicy, zwolnienie z obowiązku wielokrotnego poddawania się testom medycznym na własny koszt)	66,7%	60,0%	40,0%	0,0%	0,0%	43,8%
dążenie do uproszczenia istniejących procedur i formalnych zasad komunikacji kryzysowej, a w niektórych przypadkach do ich doprecyzowania bądź tworzenia nowych, usprawniających konkretne procesy	0,0%	40,0%	40,0%	100,0%	100,0%	43,8%

włączenie w działania struktur, instytucji i osób, wśród których kluczową rolę powinny odgrywać jednostki administracji rządowej, partnerzy umowy regionalnej pod nazwą „Euroregion Śląsk Cieszyński”, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje działające w obszarze zarządzania kryzysowego, organizacje publiczne i pozarządowe działające na rzecz polsko-czeskiej współpracy transgranicznej, lokalne społeczności oraz przedstawiciele Rady Euroregionu, radni Sejmiku Województwa Śląskiego oraz radni Województwa Morawsko-Śląskiego z Euroregionu Śląsk Cieszyński, postowie na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej i polscy senatorowie oraz postowie Czeskiego Parlamentu i czescy senatorowie z Euroregionu Śląsk Cieszyński, a także postowie do Parlamentu Europejskiego z Polski i Republiki Czeskiej z Euroregionu Śląsk Cieszyński	33,3%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%	12,5%

Źródło: Opracowanie własne

3.4. „Strategia rozwoju Euroregionu Śląsk Cieszyński na lata 2021-2027” a działania szczególnie ważne z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński

Do działań szczególnie ważnych z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński, które wpisują się w „Strategię rozwoju Euroregionu Śląsk Cieszyński na lata 2021-2027”, zostały zaliczone aktywności przedstawione w tabeli 3. W odniesieniu do obszaru tematycznego VIII. Ochrona zdrowia i obszaru tematycznego X. Zarządzanie kryzysowe odsetek wskazań na poszczególne odpowiedzi przedstawiał się następująco:

- w przypadku obszaru tematycznego VIII. Ochrona zdrowia w ujęciu całościowym do najczęściej proponowanych działań należały: rozwijanie kompetencji i wspieranie kształcenia osób pracujących w ochronie zdrowia, w tym lekarzy, pielęgniarek, położnych i pozostałych specjalistów; wspieranie działań służących poprawie jakości, postrzegania i efektywności systemu opieki zdrowotnej (po 25%); inicjowanie i wdrażanie rozwiązań na rzecz współpracy międzyinstytucjonalnej, w tym sieciowanie współpracy oraz wsparcie rozwoju nowoczesnych metod zarządzania w ochronie zdrowia i wymiany dobrych praktyk (18,8%), a także tworzenie, rozwijanie i modernizowanie infrastruktury oraz wyposażenia podmiotów związanych z ochroną zdrowia i opieką społeczną (m.in. oczyszczacze powietrza, oznakowanie przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych) (15,6%). Biorąc pod uwagę korelacje pomiędzy odpowiedziami osób badanych a Transgranicznymi Obszarami Funkcjonalnymi, można zauważyć, że:

- ⇒ w odniesieniu do TOF 1 najwięcej osób (40%) było zdania, że niezbędne jest wspieranie działań służących poprawie jakości, postrzegania i efektywności systemu opieki zdrowotnej;
  - ⇒ w przypadku TOF 2 najczęściej wybieranymi odpowiedziami były „wspieranie działań służących poprawie jakości, postrzegania i efektywności systemu opieki zdrowotnej” oraz „rozwijanie kompetencji i wspieranie kształcenia osób pracujących w ochronie zdrowia, w tym lekarzy, pielęgniarek, położnych i pozostałych specjalistów” (po 33,3%);
  - ⇒ jeżeli chodzi o TOF 3 to 4 odpowiedzi uzyskały po 20% wskazań. Należało do nich chociażby tworzenie, rozwijanie i modernizowanie infrastruktury oraz wyposażenia podmiotów związanych z ochroną zdrowia i opieką społeczną (m.in. oczyszczacze powietrza, oznakowanie przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych), jak również wspieranie i promowanie rozwiązań z zakresu telemedycyny i sztucznej inteligencji oraz rozwijanie medycznych usług cyfrowych;
  - ⇒ w kontekście TOF 4 największy odsetek ankietowanych (po 33,3%) wyraził opinię, że konieczne jest między innymi inicjowanie i wdrażanie rozwiązań na rzecz współpracy międzyinstytucjonalnej, w tym sieciowanie współpracy oraz wsparcie rozwoju nowoczesnych metod zarządzania w ochronie zdrowia i wymiany dobrych praktyk, a także wspieranie działań służących poprawie jakości, postrzegania i efektywności systemu opieki zdrowotnej;
  - ⇒ w odniesieniu do TOF 5 50% badanych było za tym, aby tworzyć rozwijać i modernizować infrastrukturę oraz wyposażenie podmiotów związanych z ochroną zdrowia i opieką społeczną (m.in. oczyszczacze powietrza, oznakowanie przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych) oraz rozwijać kompetencje i wspierać kształcenie osób pracujących w ochronie zdrowia, w tym lekarzy, pielęgniarek, położnych i pozostałych specjalistów;
  - w przypadku obszaru tematycznego X. Zarządzanie kryzysowe w ujęciu całościowym do najczęściej proponowanych działań należały: wspieranie wyposażenia służb wchodzących w skład struktur zarządzania kryzysowego, w tym samorządu terytorialnego, policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego (25,5%), a także tworzenie, rozwijanie i modernizowanie infrastruktury służącej ochronie przed wypadkami, katastrofami, pożarami, zanieczyszczeniem wody, skażeniami i innymi rodzajami kryzysów (19,1%).
- Rozpatrując odpowiedzi respondentów z punktu widzenia poszczególnych Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych można stwierdzić, że:
- ⇒ w odniesieniu do TOF 1 najwięcej osób (22,2%) było zdania, że konieczne jest wspieranie wyposażenia służb wchodzących w skład struktur zarządzania kryzysowego, w tym samorządu terytorialnego, policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego;
  - ⇒ w przypadku TOF 2 najczęściej wybieranymi odpowiedziami były „wzmacnianie informacji i promocji dotyczącej bezpieczeństwa publicznego, w tym bezpieczeństwa pożarowego, sanitarno-epidemiologicznego, ruchu drogowego” oraz „wspieranie wyposażenia służb wchodzących w skład struktur zarządzania kryzysowego, w tym samorządu terytorialnego, policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego (po 20%);
  - ⇒ jeżeli chodzi o TOF 3 to 2 odpowiedzi uzyskały po 23,1% wskazań – wspieranie wyposażenia służb wchodzących w skład struktur zarządzania kryzysowego, w tym samorządu terytorialnego, policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego, natomiast drugą wzmacnianie współpracy międzyorganizacyjnej

i wewnątrzorganizacyjnej służb zarządzania kryzysowego z wykorzystaniem powołanych do tego struktur, komórek i sieci kooperacji oraz wspieranie wymiany doświadczeń i dobrych praktyki związanych z zarządzaniem kryzysowym;

- ⇒ w kontekście TOF 4 największy odsetek ankietowanych (po 42,9%) wyraził opinię, że należy między innymi tworzyć, rozwijać i modernizować infrastrukturę służącą ochronie przed wypadkami, katastrofami, pożarami, zanieczyszczeniem wody, skażeniami i innymi rodzajami kryzysów, a także wspierać wyposażenie służb wchodzących w skład struktur zarządzania kryzysowego, w tym samorządu terytorialnego, policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego;
- ⇒ w odniesieniu do TOF 5 po 33,3% badanych opowiedziało się za tymi samymi rozwiązaniami, co większość respondentów z TOF 4, jak również za rozwijaniem kompetencji kadr odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe;

Rekomenduje się, aby kolejność realizacji aktywności wpisujących się w obszar tematyczny VIII. Ochrona zdrowia i obszar tematycznego X. Zarządzanie kryzysowe „Strategii rozwoju Euroregionu Śląsk Cieszyński na lata 2021-2027” odpowiadała odsetkowi wskazań ankietowych na dane działania (im więcej wskazań tym wyższy priorytet dotyczący rozpoczęcia wdrażania).

Tab. 3. „Strategia rozwoju Euroregionu Śląsk Cieszyński na lata 2021-2027” a działania szczególnie ważne z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński

OCHRONA ZDROWIA	TOF 1	TOF 2	TOF 3	TOF 4	TOF 5	ERŚC
tworzenie, rozwijanie i modernizowanie infrastruktury oraz wyposażenia podmiotów związanych z ochroną zdrowia i opieką społeczną (m.in. oczyszczacze powietrza, oznakowanie przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych)	0,0%	11,1%	20,0%	16,7%	50,0%	15,6%
inicjowanie i wdrażanie rozwiązań na rzecz współpracy międzyinstytucjonalnej, w tym sieciowanie współpracy oraz wsparcie rozwoju nowoczesnych metod zarządzania w ochronie zdrowia i wymiany dobrych praktyk	0,0%	22,2%	20,0%	33,3%	0,0%	18,8%
wspieranie działań służących poprawie jakości, postrzegania i efektywności systemu opieki zdrowotnej	40,0%	33,3%	10,0%	33,3%	0,0%	25,0%
wspieranie i promowanie rozwiązań z zakresu telemedycyny i sztucznej inteligencji oraz rozwijanie medycznych usług cyfrowych	20,0%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%	9,4%
zwiększanie potencjału naukowego i badawczo-rozwojowego sektora ochrony zdrowia	20,0%	0,0%	10,0%	0,0%	0,0%	6,3%
rozwijanie kompetencji i wspieranie kształcenia osób pracujących w ochronie zdrowia, w tym lekarzy, pielęgniarek, położnych i pozostałych specjalistów	20,0%	33,3%	20,0%	16,7%	50,0%	25,0%
ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE	TOF 1	TOF 2	TOF 3	TOF 4	TOF 5	ERŚC
inicjowanie i realizowanie działań szkoleniowo-edukacyjnych dotyczących	11,1%	6,7%	7,7%	0,0%	0,0%	6,4%

problematyki zarządzania kryzysowego adresowanych do mieszkańców						
popularyzowanie postaw wrażliwości i prawidłowego reagowania w sytuacjach kryzysowych	11,1%	13,3%	7,7%	14,3%	0,0%	10,6%
wzmacnianie informacji i promocji dotyczącej bezpieczeństwa publicznego, w tym bezpieczeństwa pożarowego, sanitarno-epidemiologicznego, ruchu drogowego	11,1%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	8,5%
tworzenie, rozwijanie i modernizowanie infrastruktury służącej ochronie przed wypadkami, katastrofami, pożarami, zanieczyszczeniem wody, skażeniami i innymi rodzajami kryzysów	11,1%	13,3%	15,4%	42,9%	33,3%	19,1%
wspieranie wyposażenia służb wchodzących w skład struktur zarządzania kryzysowego, w tym samorządu terytorialnego, policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego (m.in. remizy strażackie, centra ćwiczebne, systemy monitoringu, wozy bojowe, krótkofalówki, agregaty prądotwórcze, defibrylatory itp.)	22,2%	20,0%	23,1%	42,9%	33,3%	25,5%
tworzenie, rozwijanie i wykorzystywanie planów i procedur współpracy, nowoczesnych technologii teleinformatycznych, platform komunikacyjnych i informacyjnych oraz innych rozwiązań organizacyjno-technicznych na rzecz zapobiegania sytuacjom kryzysowym i reagowania na nie	11,1%	6,7%	7,7%	0,0%	0,0%	6,4%
rozwijanie kompetencji kadr odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe	11,1%	13,3%	15,4%	0,0%	33,3%	12,8%
wzmacnianie współpracy międzyorganizacyjnej i wewnątrzorganizacyjnej służb zarządzania kryzysowego z wykorzystaniem powołanych do tego struktur, komórek i sieci kooperacji oraz wspieranie wymiany doświadczeń i dobrych praktyki związanych z zarządzaniem kryzysowym	11,1%	6,7%	23,1%	0,0%	0,0%	10,6%

Źródło: Opracowanie własne

3.5. Projekty i działania pilotażowe

Wśród projektów i działań pilotażowych, które wskazali przedstawiciele instytucji z Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych, a które powinny zostać zrealizowane jak najszybciej (do końca bieżącego okresu programowania), należy wymienić:

1. Utworzenie profesjonalnego zaplecza technicznego wykorzystującego technologie informacyjno-komunikacyjne połączonego z kompleksowym podnoszeniem kompetencji w zakresie obsługi w ramach Euroregionalnej sieci wymiany informacji i wiedzy. Planowane działania: budowa sieci partnerstw, zakup wyposażenia obejmującego technologie informacyjno-komunikacyjne i oprogramowanie, „Akademia kompetencji” – szkolenia i warsztaty, wizyty studyjne – poznanie specyfiki funkcjonowania i reagowania instytucji po drugiej stronie pogranicza, wymiana dobrych praktyk.
2. Stworzenie sieci instytucji na pograniczu tworzącej wspólny system przeciwdziałania zagrożeniom klimatycznym, zwłaszcza w zakresie ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej. Planowane działania: szkolenia i ćwiczenia w terenie, wizyty studyjne w transgranicznych obszarach w innych rejonach świata (dobre praktyki i analiza rozwiązań systemowych), zakup wyposażenia, kampanię informacyjną na temat prawidłowych reakcji.
3. Wzmocnienie współpracy transgranicznej poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii informatycznych (Jaworze, Sdružení obcí povodí Stonávky) w ramach projektu „Transgranicznie i cyfrowo”. Planowane działania: doposażenie partnerów projektu w sprzęt informatyczny (zakup laptopów, monitorów, urządzeń wielofunkcyjnych, zestawów do wideokonferencji), reorganizacja serwerowni, modernizacja systemu backupu stacji roboczych i serwerów, modernizacja systemu bezpiecznej poczty elektronicznej z wdrożeniem elementów pakietów biurowych, przeprowadzenie audytu bezpieczeństwa danych, diagnoza techniczna cyberbezpieczeństwa partnerów projektu; wykonanie i uruchomienie internetowej platformy współpracy partnerów.
4. Podniesienie poziomu współpracy transgranicznej w dziedzinie ochrony zdrowia (Jaworze, Sdružení obcí povodí Stonávky) w ramach projektu „Zdrowo i ponad granicami”. Planowane działania: modernizacja infrastruktury oraz wyposażenia podmiotów związanych z ochroną zdrowia i opieką społeczną na terenie partnerów projektu (rozbudowa Samodzielnego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Jaworzu), przeprowadzenie wspólnych polsko-czeskich warsztatów z udziałem kadry medycznej z terenu działalności partnerów projektu, organizacja transgranicznych targów medycznych (wymiana dobrych praktyk, promocja nowoczesnych rozwiązań w dziedzinie zarządzania służbą zdrowia); transgraniczne szkolenia dla kadry medycznej.
5. Poprawa bezpieczeństwa, transgranicznej gotowości i zdolności jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych do prowadzenia działań w sytuacjach kryzysowych w ramach projektu „Transgranicznie i bezpiecznie”. Planowane działania: zakup i dostawa lekkiego samochodu pożarniczego z napędem 4x4 (dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Jaworzu), zakup i dostawa niezbędnego specjalistycznego wyposażenia dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Jaworzu oraz jednostek straży pożarnych z terenu Sdružení obcí povodí Stonávky, organizacja wspólnych ćwiczeń dla jednostek straży pożarnych z Jaworza oraz terenu Sdružení obcí povodí Stonávky, przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń jednostek straży pożarnych z Jaworza oraz terenu Sdružení obcí povodí Stonávky, organizacja wideokonferencji w zakresie transgranicznego współdziałania w sytuacjach kryzysowych.

6. Wzmacnianie (budowanie) zaufania społeczności zamieszkujących tereny po obu stronach granicy. Planowane działania: diagnoza problemów dotyczących wzajemnych relacji mieszkańców pogranicza, kampania informacyjna (rola: uświadomienie atutów życia na pograniczu z uwypukleniem aspektów społeczno-gospodarczych, niwelowanie negatywnych stereotypów, wyjaśnienie roli Unii Europejskiej w odniesieniu do lokalnych realiów i działań), wydarzenie podsumowujące (transgraniczny festyn adresowany do mieszkańców ukazujący osiągnięcia i korzyści prowadzonej współpracy transgranicznej oraz związane z nią możliwości).
7. Wspieranie wyposażenia służb wchodzących w skład struktur zarządzania kryzysowego. Planowane działania: zakup lekkiego samochodu rozpoznania ratowniczego, stanowiącego jednocześnie mobilny punkt/centrum zarządzania kryzysowego, pozwalającego na lepsze kierowanie akcjami ratunkowymi (charakterystyka pojazdu: podwozie spełniające warunki normy Euro 6, możliwość transportu 6 osób, maszt oświetleniowy z zamontowaną wysokiej jakości kamerą obrotową z opcją termowizji, dron, możliwość odbioru wizji z kamer mobilnych monitorujących otoczenie, możliwość transmisji obrazu na zewnątrz, stacja pogodowa umożliwiająca badanie warunków pogodowych wraz z systemem odczytu warunków w kabinie pojazdu oraz z możliwością zapisu danych i przesyłania ich na zewnątrz, rozbudowany system łączności umożliwiający kontakt zarówno ze stanowiskiem dowodzenia, jak również ludźmi w terenie, stanowisko dowodzenia (rozkładany stół, komputer z dostępem do Internetu, ekran do wyświetlania danych ze stacji pogodowej oraz wizji z kamer, umożliwiający prowadzenie transmisji audio/wideo z terenu).
8. Utworzenie „wirtualnych biur” zarządzania kryzysowego – platform komunikacyjnych i informacyjnych ułatwiających wymianę informacji i przejęcie kontroli nad sytuacją kryzysową (Cieszyn, Český Těšín). Planowane działania: Utworzenie „wirtualnych biur” współpracy zapewniających w sytuacjach kryzysowych stałą komunikację niezależnie od panujących zagrożeń i ograniczeń oraz pozwalających na odbywanie wirtualnych zebrań z możliwością udostępniania obrazu z miejsc zagrożonych (obraz przekazywany z kamery stacjonarnej lub drona). Biura będą wykorzystywane przez osoby zarządzające sytuacją kryzysową (operatorów), także (w przypadku zaistnienia takiej potrzeby) we współpracy z personelem pracującym w terenie (wyposażenie biur: zestawy komputerowe oraz laptopy z odpowiednim oprogramowaniem, multimedialne tablice interaktywne do prezentacji przetwarzania przesyłanych obrazów/informacji, sprzęt umożliwiający łączność online, sprzęt umożliwiający pracę personelu w terenie oraz zbieranie i przesyłanie danych do wirtualnych biur za pośrednictwem dronów, kamer).
9. Doposażenie służb w odpowiednie pojazdy mogące poruszać się w terenach górskich (quady, samochody terenowe).
10. Rozwijanie uczenia się kultury organizacyjnej instytucji z Polski i Republiki Czeskiej działających w obszarze zarządzania kryzysowego, które pozwoli na poznanie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego w odniesieniu do przypisanych im zadań. Z uwagi na to, że w strukturze samorządu lokalnego po obu stronach granicy występują różnice, inny jest także zakres obowiązków i uprawnień jednostek, co wymaga posiadania aktualnej wiedzy na ten temat. Planowane działania: szkolenia, seminaria i spotkania studyjne.
11. Wspieranie wyposażenia służb wchodzących w skład struktur zarządzania kryzysowego, w tym samorządu terytorialnego, policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego w sprzęt umożliwiający zwalczanie skutków zdarzeń kryzysowych. Pozwoli to na uzupełnienie braków sprzętu w tego typu jednostkach. Planowane działania: wdrożenie procedur na zakup sprzętu.

12. Określenie możliwości transportu pacjentów przez granicę państwa oraz zasad współpracy w kryzysie (Szpital Śląski w Cieszynie, Nemocnice Třinec).
13. Określenie wspólnych procedur działania w sytuacji zagrożenia (Szpital Śląski w Cieszynie, Nemocnice Třinec).
14. Organizowanie spotkań/staży w celu nawiązania wzajemnych relacji zawodowych i osobistych oraz usprawnienia działań transgranicznych w ramach projektu „Poznaj sąsiada”.
15. Stworzenie modelu współpracy jednostek ratowniczych w ramach projektu „Zwiększenie zdolności bojowej jednostek straży pożarnej na czesko-polskiej granicy w pobliżu miejscowości Jablunkov, Wista i Istebna”. Planowane działania: zakup specjalistycznego sprzętu – niskoemisyjnych pojazdów, cykl szkoleń ukierunkowanych na podniesienie poziomu gotowości bojowej w walce z zagrożeniami klimatycznymi, w szczególności z pożarami lasów powstającymi na terenach górskich, rozbudowa istniejącego systemu komunikacji – w skład którego wchodzi Bukovec, Jablunkov, Istebna – o dwie dodatkowe jednostki (z Wisty).

4. Transgraniczny plan działań w sytuacjach kryzysowych dla miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná – wyniki badań ankietowych

4.1. Podstawowe informacje na temat badanych organizacji działających na terenie miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná

W badaniu wzięły udział 4 organizacje, z czego 3 (75%) wskazało Polskę, a 1 (25%) Czechy jako kraj, w którym prowadzą swoją działalność. Spośród wszystkich polskich i czeskich podmiotów z miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná zdecydowaną większość (75%) stanowiły te realizujące zadania w obszarze zarządzania kryzysowego (w tym: Policja, Państwowa Straż Pożarna, Ochotnicza Straż Pożarna, Straż Graniczna, Straż Miejska, Pogotowie ratunkowe, Stacja sanitarno-epidemiologiczna). O wiele mniej instytucji – 25% zadeklarowało przynależność do jednostek samorządu terytorialnego, natomiast przedstawiciele trzeciej grupy – organizacji publicznych lub pozarządowych działających aktywnie na rzecz polsko-czeskiej współpracy transgranicznej, nie byli reprezentowani w badaniu.

4.2. Pozytywne i negatywne strony związane z pandemią COVID-19 oraz innymi sytuacjami kryzysowymi z perspektywy organizacji działających na terenie miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná

Przedstawiciele organizacji uczestniczących w badaniu wskazali wiele pozytywnych i negatywnych stron odnoszących się do pandemii COVID-19 oraz innych sytuacji kryzysowych. Wśród pierwszych najczęściej wymienianą (33,3%) było nabycie przez pracowników kompetencji związanych z wykorzystaniem technologii teleinformatycznych. Nieco mniej ankietowanych (po 22,2%) za takie cechy uznała pozyskanie przez instytucje partnerskie sprzętu komputerowego na

potrzeby prowadzenia współpracy oraz zaoszczędzenie czasu przeznaczonego na dojazd do partnera, na spotkanie lub konferencję. W przypadku negatywnych stron dotyczących pandemii COVID-19 oraz innych sytuacji kryzysowych najwięcej wskazań (po 33,3%) otrzymały odpowiedzi „obniżenie motywacji do współpracy, realizacji przedsięwzięć z partnerem po drugiej stronie granicy”, a także „wzrost obciążenia pracą” (tab. 4).

Tab. 4. Pozytywne i negatywne strony związane z pandemią COVID-19 oraz innymi sytuacjami kryzysowymi z perspektywy organizacji działających na terenie miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná

POZYTYWNE STRONY	J-Z/K
nabycie przez pracowników kompetencji związanych z wykorzystaniem technologii teleinformatycznych	33,3%
pozyskanie przez instytucje partnerskie sprzętu komputerowego na potrzeby prowadzenia współpracy	22,2%
zaoszczędzenie czasu przeznaczonego na dojazd do partnera, na spotkanie lub konferencję	22,2%
poprawa komunikacji między partnerami dzięki wykorzystaniu nowych, różnorodnych narzędzi IT	11,1%
szybsze reagowanie na zaistniałe trudności i wyzwania związane ze współpracą	11,1%
NEGATYWNE STRONY	J-Z/K
obniżenie motywacji do współpracy, realizacji przedsięwzięć z partnerem po drugiej stronie granicy	33,3%
wzrost obciążenia pracą	33,3%
nadużywanie zdalnych form komunikacji i traktowanie współpracy transgranicznej po macoszemu	16,7%
udowadnianie organom kontrolnym monitorującym projekty ich prawidłowego przebiegu	16,7%

Źródło: Opracowanie własne

4.3. „Model komunikacji w sytuacjach kryzysowych” a działania szczególnie ważne z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących między miastami Jastrzębie-Zdrój i Karviná

Do działań szczególnie ważnych z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących między miastami Jastrzębie-Zdrój i Karviná, które wpisują się w „Model komunikacji w sytuacjach kryzysowych”, zostały zaliczone aktywności przedstawione w tabeli 5. Odsetek wskazań na poszczególne odpowiedzi różnił się w przekroju środowisk objętych Modelem i wyglądał następująco:

- w przypadku środowiska organizacyjno-kierowniczego większość badanych (28,6%) była zdania, że należy tworzyć struktury lub komórki, które wspierają międzyorganizacyjną i wewnątrzorganizacyjną współpracę służb z Polski i Republiki Czeskiej, a także jednostek samorządu terytorialnego w sytuacjach kryzysowych przy zastosowaniu nowoczesnych form komunikacji;
- w odniesieniu do środowiska technologicznego 37,5% przedstawicieli organizacji opowiedziało się za zwiększaniem cyfryzacji i informatyzacji poprzez tworzenie i rozwijanie odpowiedniego zaplecza organizacyjno-technicznego obejmującego szerokie spektrum działań;
- w kontekście środowiska polityczno-prawnego najwięcej badanych (po 40%) stwierdziło, że konieczne jest tworzenie odpowiednich ram prawnych, które uwzględniają potrzeby dotyczące współpracy transgranicznej podmiotów i obywateli z Polski i Republiki Czeskiej oraz dążenie do uproszczenia istniejących procedur i formalnych zasad komunikacji

krzysowej, a w niektórych przypadkach do ich doprecyzowania bądź tworzenia nowych, usprawniających konkretne procesy.

Rekomenduje się, aby kolejność realizacji aktywności wpisujących się w poszczególne środowiska „Modelu komunikacji w sytuacjach kryzysowych”, odpowiadała odsetkowi wskazań ankietowych na dane działania (im więcej wskazań tym wyższy priorytet dotyczący rozpoczęcia wdrażania).

Tab. 5. „Model komunikacji w sytuacjach kryzysowych” a działania szczególnie ważne z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących między miastami Jastrzębie-Zdrój i Karviná

ŚRODOWISKO ORGANIZACYJNO-KIEROWNICZE	J-Z/K
tworzenie struktur lub komórek, które wspierają międzyorganizacyjną i wewnątrzorganizacyjną współpracę służb z Polski i Republiki Czeskiej (policji, Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, Straży Miejskiej, pogotowia ratunkowego, stacji sanitarno-epidemiologicznych) i jednostek samorządu terytorialnego w sytuacjach kryzysowych przy zastosowaniu nowoczesnych form komunikacji (dotyczy ośrodków miejskich pełniących funkcje miast na prawach powiatu, siedziby władz powiatowych lub centrów Euroregionu Śląsk Cieszyński)	28,6%
przekazywanie decydentom wiedzy na temat specyfiki polsko-czeskiego pogranicza (zwłaszcza Euroregionu Śląsk Cieszyński); aktualnych procedur, które wymagają zmian w kontekście możliwości reagowania na różnego rodzaju problemy związane z komunikacją i informacją kryzysową; realiów, w jakich żyją i pracują ludzie w regionach granicznych w porównaniu z życiem mieszkańców w innych regionach Polski i Republiki Czeskiej	14,3%
zwiększanie świadomości społecznej na temat sytuacji kryzysowych i możliwości radzenia sobie z nimi, a także dzielenie się doświadczeniami w tym zakresie	14,3%
podnoszenie efektywności wykorzystania wszelkiego rodzaju narzędzi służących komunikacji kryzysowej i wymianie informacji	14,3%
rozwijanie uczenia się kultury organizacyjnej instytucji z Polski i Republiki Czeskiej, działających w obszarze zarządzania kryzysowego	14,3%
wykorzystywanie dobrych praktyk z innych europejskich pograniczy z zakresu szeroko rozumianej współpracy transgranicznej, a zwłaszcza bezpieczeństwa, zarządzania kryzysowego i ochrony zdrowia, jak również form prowadzenia współpracy transgranicznej podczas pandemii i planowania jej w przyszłości	14,3%
ŚRODOWISKO TECHNOLOGICZNE	J-Z/K
zwiększanie cyfryzacji i informatyzacji poprzez tworzenie i rozwijanie odpowiedniego zaplecza organizacyjno-technicznego obejmującego szerokie spektrum działań – od prac inwestycyjnych przez zakup sprzętu i wyposażenia do oprogramowania	37,5%
podnoszenie kompetencji pracowników dotyczących wykorzystywania technologii informatycznych i audiowizualnych	25,0%
wykorzystywanie ogólnodostępnych serwisów społecznościowych (np. Facebook, Twitter, Instagram, Youtube i inne) głównie jako zewnętrznej płaszczyzny komunikacji kryzysowej i przesyłania informacji między punktami informacji (organem wykonawczym sieci) a instytucjami i osobami (społeczeństwem) funkcjonującymi poza nią	12,5%
wykorzystywanie Forum Współpracy Terytorialnej do prowadzenia zamkniętych dyskusji na temat problematyki zarządzania kryzysowego, ochrony zdrowia czy bezpieczeństwa publicznego i sygnalizowanie różnego rodzaju problemów w tych dziedzinach w odniesieniu do polsko-czeskiej granicy w obszarze Euroregionu Śląsk Cieszyński	12,5%
tworzenie serwisów internetowych i aplikacji mobilnych zawierających informacje na temat ograniczeń w dostępności do różnego rodzaju usług, miejsc, obiektów itp., które wynikają z aktualnej sytuacji kryzysowej, a także na temat wymaganych bądź stosowanych przez nie środków bezpieczeństwa	12,5%

ŚRODOWISKO POLITYCZNO-PRAWNE		J-Z/K
tworzenie odpowiednich ram prawnych, które uwzględniają potrzeby dotyczące współpracy transgranicznej podmiotów i obywateli z Polski i Republiki Czeskiej (np. rekompensata strat finansowych wynikających z niemożności pracy z powodu zamknięcia granicy, zwolnienie z obowiązku wielokrotnego poddawania się testom medycznym na własny koszt)		40,0%
dążenie do uproszczenia istniejących procedur i formalnych zasad komunikacji kryzysowej, a w niektórych przypadkach do ich doprecyzowania bądź tworzenia nowych, usprawniających konkretne procesy		40,0%
włączenie w działania struktur, instytucji i osób, wśród których kluczową rolę powinny odgrywać jednostki administracji rządowej, partnerzy umowy regionalnej pod nazwą „Euroregion Śląsk Cieszyński”, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje działające w obszarze zarządzania kryzysowego, organizacje publiczne i pozarządowe działające na rzecz polsko-czeskiej współpracy transgranicznej, lokalne społeczności oraz przedstawiciele Rady Euroregionu, radni Sejmiku Województwa Śląskiego oraz radni Województwa Morawsko-Śląskiego z Euroregionu Śląsk Cieszyński, posłowie na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej i polscy senatorowie oraz posłowie Czeskiego Parlamentu i czescy senatorowie z Euroregionu Śląsk Cieszyński, a także posłowie do Parlamentu Europejskiego z Polski i Republiki Czeskiej z Euroregionu Śląsk Cieszyński		20,0%

Źródło: Opracowanie własne

4.4. „Program Partnerskiej Współpracy Miast Jastrzębie-Zdrój, Karviná i Havířov” a działania szczególnie ważne z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw między miastami Jastrzębie Zdrój i Karviná

Do działań szczególnie ważnych z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących między miastami Jastrzębie-Zdrój i Karviná, które wpisują się w „Program Partnerskiej Współpracy Miast Jastrzębie-Zdrój, Karviná i Havířov”, zostały zaliczone aktywności przedstawione w tabeli 6. W ramach celów strategicznych i celów operacyjnych priorytetu V. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona zdrowia odsetek wskazań na poszczególne odpowiedzi przedstawiał się następująco:

- w przypadku celu operacyjnego 1.1. Wsparcie i aktywizacja działań instytucji oraz podmiotów z miast partnerskich funkcjonujących w obszarze ochrony zdrowia z możliwością realizacji matych inwestycji wszyscy ankietowani (100%) byli zdania, że należy kontynuować organizację polsko-czeskich spotkań branżowych/spotkań tematycznych, jak również polsko-czeskich konferencji dotyczących ochrony zdrowia;
- w odniesieniu do celu operacyjnego 2.1. Wsparcie i aktywizacja działań instytucji oraz podmiotów z miast partnerskich funkcjonujących w obszarze bezpieczeństwa publicznego z możliwością realizacji matych inwestycji spośród 17 zaproponowanych do realizacji zadań 2 – wspólne ćwiczenia służb oraz zakup wyposażenia technicznego i rozwój bazy cieszyły się większym zainteresowaniem od pozostałych (po 10,5% odpowiedzi).

Rekomenduje się, aby kolejność realizacji aktywności wpisujących się w cele operacyjne priorytetu V. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona „Programu Partnerskiej Współpracy Miast Jastrzębie-Zdrój, Karviná i Havířov” odpowiadała odsetkowi wskazań ankietowych na dane działania (im więcej wskazań tym wyższy priorytet dotyczący rozpoczęcia wdrażania).

Tab. 6. „Program Partnerskiej Współpracy Miast Jastrzębie-Zdrój, Karviná i Havířov” a działania szczególnie ważne z punktu widzenia poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw istniejących między miastami Jastrzębie-Zdrój i Karviná

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA ZDROWIA Cel strategiczny 1: Transgraniczna współpraca miast partnerskich w zakresie inicjatyw dotyczących ochrony zdrowia mieszkańców Cel operacyjny 1.1: Wsparcie i aktywizacja działań instytucji oraz podmiotów z miast partnerskich funkcjonujących w obszarze ochrony zdrowia z możliwością realizacji małych inwestycji		J-Z/K
polsko-czeskie spotkania branżowe – kontynuacja transgranicznych spotkań tematycznych, polsko-czeskie konferencje dotyczące ochrony zdrowia		100,0%
Cel strategiczny 2: Transgraniczna współpraca miast partnerskich w zakresie bezpieczeństwa publicznego Cel operacyjny 2.1: Wsparcie i aktywizacja działań instytucji oraz podmiotów z miast partnerskich funkcjonujących w obszarze bezpieczeństwa publicznego z możliwością realizacji małych inwestycji		J-Z/K
wspólne ćwiczenia służb		10,5%
zakup wyposażenia technicznego i rozwój bazy		10,5%
organizacja tematycznych spotkań branżowych		5,3%
działania usprawniające system wymiany informacji i komunikowania się służb i pracowników w obszarze bezpieczeństwa publicznego		5,3%
organizowanie wspólnych szkoleń, spotkań związanych z realizacją zadań służb		5,3%
stworzenie bazy do ćwiczeń z zakresu ratownictwa wysokościowego oraz działań poszukiwawczo-ratowniczych		5,3%
zakup sprzętu specjalistycznego, w tym samochodu do odgruzowywania, koparki chwytaka dla grupy poszukiwawczej z Jastrzębia-Zdroju oraz specjalistycznego samochodu do przewożenia psów policyjnych w mieście Karviná, a także innych rodzajów sprzętu niezbędnego w akcjach ratowniczych		5,3%
współpraca wydziałów miast partnerskich zajmujących się sprawami bezpieczeństwa		5,3%
przygotowanie wspólnego systemu informacji o potencjalnych zagrożeniach, m.in. tablic informacyjnych dla mieszkańców		5,3%
polsko-czeskie ćwiczenia oddziałów policji ukierunkowane na pościg transgraniczny i współpracę ze wspólną placówką Chotěbuz (wspólny punkt kontaktowy informacji transgranicznej)		5,3%
uczestnictwo przedstawicieli partnera w zabezpieczaniu imprez masowych odbywających się w mieście partnerskim		5,3%
organizacja specjalistycznej konferencji poświęconej doświadczeniom polskich i czeskich instytucji w zabezpieczaniu imprez masowych odbywających się w miastach partnerskich		5,3%
wymiana pracowników (strażników, policjantów) między Polską a Republiką Czeską w celu praktycznego zaznajomienia się z prowadzeniem działań w kraju sąsiada; wykorzystane doświadczenia mogłyby zostać włączone do dokumentu ewaluacyjnego, który służyłby zmianie przepisów dotyczących policji/straży miejskiej w obu krajach		5,3%
zakup sprzętu i wyposażenia oraz wymiana informacji i doświadczeń związanych z ochroną przeciwpowodziową i przeciwpożarową		5,3%
przygotowanie strategii dotyczącej wspólnych działań w obszarze ochrony ludności		5,3%
system monitoringu (stacjonarnego i mobilnego) na polsko-czeskim pograniczu		5,3%
kontynuacja kolejnych wspólnych „miękkich” aktywności (profilaktyka antynarkotykowa, podnoszenie kompetencji językowych funkcjonariuszy) oraz inwestycyjnych („profilaktyczny pociąg na pograniczu”, dalsza modernizacja systemu łączności)		5,3%

Źródło: Opracowanie własne

4.5. Projekty i działania pilotażowe

Wśród projektów i działań pilotażowych, które wskazali przedstawiciele instytucji z miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná, a które powinny zostać zrealizowane jak najszybciej (do końca bieżącego okresu programowania), należy wymienić:

1. Wykorzystywanie ogólnodostępnych serwisów społecznościowych, które pozwalają użytkownikom na wymianę informacji, realizację wspólnego zadania, bądź osiągnięcie korzyści. Ważnym aspektem ich działania jest możliwość publikowania i rozpowszechniania informacji. W czasie kryzysu tego typu narzędzia przynoszą wiele korzyści – pozwalają na wymianę informacji w czasie rzeczywistym.
2. Całościowe podejście do zagadnienia związanego ze wzrostem bezpieczeństwa wspólnego pogranicza, jak również udoskonalanie, wzmacnianie skuteczności, sprawności współdziałania polskiej i czeskiej Policji, podnoszenie efektywności reagowania służb na transgraniczne zdarzenia oraz sprawdzenie w praktyce obowiązujących międzynarodowych procedur w zakresie pościgu transgranicznego.
3. Zwiększanie cyfryzacji i informatyzacji poprzez tworzenie i rozwijanie odpowiedniego zaplecza organizacyjno-technicznego obejmującego wyposażenie sal sztabowych w profesjonalny sprzęt do wideokonferencji tj. kamera, nagłośnienie, mikrofony oraz oprogramowanie do prowadzenia oraz uczestnictwa w wideokonferencjach. Poprawienie istniejącej infrastruktury wpłynie na jakość uczestnictwa w naradach, wideokonferencjach oraz spotkaniach organizowanych przez partnerów ze strony polskiej oraz sąsiadów z Republiki Czeskiej. Sprzęt i oprogramowanie ułatwi codzienne użytkowanie tego typu pomieszczeń oraz wpłynie na bezawaryjność i niezawodność systemu wideokonferencyjnego.
4. Wsparcie i aktywizacja działań instytucji oraz podmiotów z miast partnerskich funkcjonujących w obszarze bezpieczeństwa publicznego z możliwością realizacji małych inwestycji – wspólne ćwiczenia służb, zakup wyposażenia technicznego i rozwój bazy, stworzenie bazy do ćwiczeń z zakresu ratownictwa wysokościowego oraz działań poszukiwawczo-ratowniczych, zakup sprzętu specjalistycznego, w tym samochodu do odgruzowywania, koparki chwytaka dla grupy poszukiwawczej (Jastrzębie-Zdrój) i specjalistycznego samochodu do przewożenia psów policyjnych (Karviná), a także innych rodzajów sprzętu niezbędnego w akcjach ratowniczych. Tego typu projekty wpłyną na poprawę wyszkolenia oraz możliwości podejmowania działań w sytuacjach kryzysowych, a wspólne ćwiczenia poprawią komunikację pomiędzy stroną polską i czeską oraz pozwolą wypracować wspólne metody działania podczas zdarzeń na pograniczu.
5. Rozwijanie polsko-czeskiej współpracy i potencjału instytucjonalnego służb zarządzania kryzysowego/bezpieczeństwa publicznego z wykorzystaniem sprzętu i doświadczeń nabytych w ramach projektów: „Intensyfikacja współpracy transgranicznej Policji Miejskiej w Karwinie i Jastrzębiu-Zdroju”, „MODEL.GO” i „Razem przeciw powodzi”.

Podsumowanie

„Model koncept – rozwiązania na rzecz poprawy sieciowych zdolności kooperacyjnych oraz wzmacniania relacji i partnerstw w ramach Transgranicznych Obszarów Funkcjonalnych w Euroregionie Śląsk Cieszyński wraz z transgranicznym planem działań w sytuacjach kryzysowych dla miast Jastrzębie-Zdrój i Karviná” jest dokumentem, który wspiera polsko-czeską współpracę instytucji i społeczności nadszarpniętą przez pandemię COVID-19, tworząc podstawy do przygotowania się na ewentualne wystąpienie podobnych zagrożeń w przyszłości. W opracowaniu zostały przedstawione najważniejsze wnioski z analizy materiałów pozyskanych od instytucji z pogranicza francusko-niemieckiego, z wideokonferencji, wideo spotkań, webinarium, e-debat, e-pogadanek oraz przeprowadzonych badań ankietowych.

Úvod

„Praktický průvodce pro přeshraniční spolupráci“ uvádí přeshraniční spolupráci (vedle mezinárodní a nadnárodní spolupráce) jako jednu ze tří nejdůležitějších forem spolupráce přes hranice a definuje ji jako přímou sousedskou spolupráci mezi místními a regionálními orgány podél hranice ve všech oblastech života za účasti všech zúčastněných stran¹. Tento typ spolupráce nabývá zvláštního významu v krizových situacích, kdy dochází k náhlé nepříznivé změně zásadního významu, která má negativní dopad na úroveň bezpečnosti lidí nebo způsobuje výrazná omezení fungování veřejné správy. Příkladem takových okolností byla pandemie COVID-19, která začala v Číně v roce 2019 a do České republiky dorazila 2. března 2020 a do Polska o dva dny později². Dopady, které měla na přeshraniční spolupráci prováděnou v Euroregionu Těšínské Slezsko, budeme pociťovat ještě dlouho³.

Abychom podpořili polsko-českou spolupráci mezi institucemi a komunitami poškozenými pandemií COVID-19 a připravili se na možný výskyt podobných hrozeb v budoucnu, byl vypracován dokument s názvem **„Model koncept – řešení pro zlepšení schopnosti spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínské Slezsko s přeshraničním krizovým plánem pro města Jastrzębie-Zdrój a Karviná“**. Práce na dokumentu probíhaly v rámci projektu „MODEL.GO“ spolufinancovaného z programu INTERREG V-A Česká republika - Polsko a trvaly od září 2020 do srpna 2023. Zahrnovaly mimo jiné následující aktivity: 4 videokonference, 5 video setkání, 18 video setkání, 4 webináře, 4 e-rozhovory, 2 e-debaty, analýzu materiálů získaných od institucí ve francouzsko-německém pohraničí, 2 průzkumy.

---

¹ *Praktisches Handbuch zur Grenzübergreifenden Zusammenarbeit*, 3. Auflage, Arbeitsgemeinschaft Europäischer Grenzregionen (AGEG), Europäische Kommission, Gronau 2000, s. 12.

² M. Olszewski, *Model komunikacji w sytuacjach kryzysowych*, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”/Regionální sdružení územní spolupráce Těšínského Slezska, Cieszyn 2020, s. 26.

³ Více: J. Siatkowski, J. Konik, *Analiza wpływu zamknięcia granicy polsko-czeskiej na różne aspekty życia społeczno-gospodarczego na skutek pandemii COVID-19*, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”/Regionální sdružení územní spolupráce Těšínského Slezska, Cieszyn 2020, 55 s.

1. Klíčové závěry analýzy materiálů poskytnutých institucemi ve francouzsko-německém pohraničí

Na základě analýzy materiálů získaných od institucí ve francouzsko-německém příhraničním regionu lze vyvodit následující klíčové závěry:

- **v krizových situacích je důležité vycházet z toho, co bylo vyvinuto v průběhu let**, co existovalo v normálních, klidných dobách, co se již osvědčilo, protože v krizové době není snadné zavádět nová řešení. Příkladem jsou bilaterální dohody a úmluvy o spolupráci v oblasti zdravotní péče, které existují ve francouzsko-německém pohraničí, nebo víceúrovňový systém spolupráce mezi různými institucemi. Na základě těchto dokumentů mohla být realizována přeprava pacientů z regionu Grand Est do Švýcarska, Německa (Sársko, Porýní-Falc, Bádensko-Württembersko) a Lucemburska;
- omezení se nejvíce dotkla obyvatel příhraničního regionu. Přeshraniční socioekonomická struktura byla přetržena, přístup k různým službám, které byly před krizí přirozeně dostupné na obou stranách hranice. Krize přístup k nim přerušila nebo omezila. **V příhraničních oblastech by omezení neměla být stanovena na základě státní příslušnosti**, ale měla by zohledňovat širší hledisko – přeshraniční život občanů, oblast, v níž se pohybují, která přirozeně přesahuje hranice spojující obě země;
- **v případě krizových situací se doporučuje práce přeshraničních pracovníků na dálku**. Její velkou výhodou je, že šetří čas strávený cestováním do místa výkonu práce. Organizace jednání prostřednictvím videokonferencí je také spojena se snížením různých druhů nákladů;
- během sanitární krize byla ve prospěch spotřebitelů, přeshraničních pracovníků a uživatelů **zavedena síť přeshraničních informačních struktur** (Infobest, Frontaliers Grand Est, CEC – centres européens des consommateurs, MOSA, Maison du Luxembourg) s cílem identifikovat obtíže, s nimiž se v té době potýkali, a přesměrovat je na příslušné vnitrostátní orgány;
- **v oblasti zdravotní péče se rozvíjela touha po přeshraniční spolupráci**. Díky ní mohlo Německo a další země (Lucembursko, Švýcarsko a Rakousko) hospitalizovat pacienty z Francie. Aby bylo možné převážet pacienty z Francie do jiných zemí, byla nutná spolupráce mezi třemi německými spolkovými zeměmi a francouzským ministerstvem a prefekturou regionu Grand Est a Agence régionale de santé. V každém případě hrála klíčovou roli politická mobilizace. Vůle pomoci se projevila nejen přijetím pacientů z Francie, ale také částečným financováním jejich péče;
- **programy Interreg 2021-2027 hrají klíčovou roli v postpandemickém období**. Jsou základními nástroji pro odolnost přeshraničních regionů v rámci cílů „Evropa blíže občanům“ a „Lepší řízení spolupráce“;
- četné výzvy místních politiků z Francie a Německa – zastupujících různé skupiny – k obnovení volného pohybu ukázaly, že navzdory politickým rozdílům jsou schopni **jednat společně a mluvit jedním hlasem pro společné dobro**;
- po znovuotevření hranic se v oblasti cestovního ruchu objevil nový trend vytváření turistických nabídek zaměřených na turisty ze sousední země.

2. Klíčové závěry z videokonferencí, video setkání, webinářů, e-debat, e-rozhovorů

Na základě uskutečněných videokonferencí, video setkání, webinářů, e-debat a e-rozhovorů lze vyvodit následující klíčové závěry:

- **primární roli v každé spolupráci hraje budování vztahů, vazeb, péče o komunikaci, vzájemné porozumění.** Bez nich není možné spolupracovat v obtížných situacích, ať už se jedná o jakýkoli obor. Proto jsou tak důležitá pravidelná setkání, diskuse, společně strávený čas atd., protože vytvářejí základ pro hlubší vztah, který je zase nezbytný pro společnou práci v okamžiku zkoušky, výzvy, krize. Dokazuje to převoz pacientů z Francie do Německa během krize COVID-19, který byl umožněn díky neformálním kontaktům mezi řediteli univerzitní nemocnice ve Štrasburku a klinikami v Karlsruhe a Kandelu. Dalším příkladem bylo darování zdravotnického vybavení ze strany Deutsches Rotes Kreuz nemocnicím ve městech Wissembourg a Haguenau – to vše díky neformálním kontaktům;
- **eurodistrikty sehrály klíčovou roli při šíření informací během sanitární krize.** Zajišťovaly a předávaly překlady oficiálních klíčových dokumentů, jako jsou státní vyhlášky nebo sdělení federální policie. Plnily funkci prostředníka mezi francouzskými a německými orgány. Byly velmi aktivní na sociálních sítích. Vypracovaly také informační dokumenty určené obyvatelům z přeshraniční oblasti. GECT Eurodistrict PAMINA například redigoval **francouzsko-německý zpravodaj, který byl elektronicky publikován** o pandemické situaci v Německu – v regionech Bádensko-Württembersko a Porýní-Falc a ve Francii – v regionu Grand Est;
- v důsledku pandemie COVID-19 ve francouzsko-německém pohraničí se zrodila **myšlenka speciálního statusu pro obyvatele pohraničí**, který by jim umožnil v krizových situacích překračovat hranice bez jakýchkoli obtíží (bez dokládání dalších dokladů). Jde o vytvoření dokladu – např. plastové karty pro obyvatele přeshraniční oblasti s integrovaným mikročipem, který jim umožní volně překračovat hranice a využívat přeshraniční veřejné složek v jakékoli situaci;
- nikdy neexistuje jedno správné řešení, které by fungovalo v různých situacích a za různých okolností. **Dostupné nástroje jsou třeba dovedně přizpůsobit situaci**, okolnostem a potřebám cílových skupin. Příkladem mohou být aktivity prováděné na dálku během pandemie. V některých situacích se ukázaly jako optimální způsob udržování kontaktů a realizace projektových aktivit, zejména pokud se jednalo o lidi, kteří se již dobře znali a spolupracovali. V jiných případech, kdy se lidé viděli poprvé, se tento typ formy neosvědčil (nízká účast lidí účastnících se na dálku nebo nedostatek jakéhokoli zapojení, motivace z její strany);
- **v krizových situacích dobře fungují existující, předem vypracované postupy.** Příkladem může být postup týkající se zasedání okresního krizového štábu, který byl použit během sanitární krize COVID-19 a připraven dlouho před jejím vznikem;
- během pandemie bylo velkým problémem zajištění nepřetržitého provozu městského ředitelství Hasičského záchranného sboru (pol. Państwowej Straży Pożarnej) v Jastrzębie-Zdroju. V souvislosti s tím byly zavedeny směny, které rozdělily zaměstnance do dvou skupin, aby bylo zajištěno, že jednotka bude moci fungovat v případě, že jedna

z nich bude mimo provoz. Součástí řešení bylo i využití práce na dálku pro lidi, kteří mohli své povinnosti vykonávat tímto způsobem. Kromě toho bylo třeba zajistit odpovídající ochranu záchranných sborů – vybavit je ochrannými pomůckami, aby se minimalizovala možnost kontaminace koronavirem. Proto měly k dispozici druhé vozidlo pro přepravu předmětů, ochranných pomůcek, které bylo třeba buď dezinfikovat, nebo zničit, aby se zabránilo kontaktu infikovaných prvků s prostorem, kde se záchranáři nacházeli.

Velmi dobrým příkladem udržení přeshraniční spolupráce během pandemie bylo využití vyvinuté techniky rádiové komunikace mezi polskými a českými složkami, k nimž patřila městská policie v Jastrzębie-Zdrój a městská policie Karviná. To umožnilo stálou, pravidelnou, týdenní komunikaci a výměnu informací o aktuálně platných omezeních na obou stranách hranice a o způsobu fungování obou jednotek. V krizové době **je proto nutné najít řešení, která zabrání ochromení činností subjektů tvořících systém krizového řízení;**

- pandemie COVID-19 sice omezila přímé kontakty mezi osobami a institucemi z měst Jastrzębie-Zdrój a Karviná, ale nezpomalila ani nezastavila polsko-českou přeshraniční spolupráci. Dokazují to i nové společné iniciativy připravené k realizaci v rámci programu INTERREG Česká republika - Polsko 2021-2027. Jednou z nich je projekt „Společně proti živlům“. Jeho součástí je nákup specializovaného vybavení (včetně hasičských obleků, přileb, obuvi, rukavic, motorových čerpadel, generátorů), modernizace hadicového vozidla pro výcvik, cvičení a další aktivity a výstavba školicího střediska. To vše bude sloužit hasičským jednotkám z obou stran hranice. **Přeshraniční myšlení**, kterým se vyznačují zástupci služeb krizového řízení ze dvou největších městských center Euroregionu Těšínské Slezsko, **vede ke společným a inovativním aktivitám**, které udávají správný směr pro příhraniční region;
- během pandemie se Euroregion Těšínské Slezsko přizpůsobil aktuálním výzvám, což se projevilo například reakcí na různé dotazy týkající se hranice, možnosti jejího překročení, přijetím opatření na podporu přeshraničních pracovníků atd. Euroregion v tomto ohledu poskytoval pomoc tím, že působil jako prostředník mezi různými institucemi a přeshraničními občany či pracovníky. Kromě toho zajišťoval udržování přeshraniční spolupráce mezi členskými obcemi a dalšími partnerskými institucemi tím, že inicioval jednání, schůzky (online, hybridní) a podporoval využívání digitálních nástrojů pro komunikaci. **Euroregion tak byl příkladem „flexibilní“ přeshraniční struktury, která splňovala potřeby a očekávání subjektů a občanů v oblasti, v níž funguje;**
- pandemie COVID-19 si vynutila rozvoj digitálních forem komunikace na dálku, což nepochybně významně přispělo k udržení přeshraniční spolupráce. Je však třeba zdůraznit, že tyto nástroje nikdy nebudou schopné plně nahradit osobní kontakty, neboť budování vztahů je založeno na osobních rozhovorech, gestech, které vyvolávají určité emoce, pocity. Během sanitární krize se vyskytly potíže s realizací probíhajících nebo plánovaných projektů. Mnoho aktivit, zejména těch, které nebylo možné vzhledem k jejich druhu realizovat na dálku, muselo být odloženo. **Proto je nutné rozvíjet více přímých kontaktů s cílem posílit přeshraniční partnerství.** Speciální roli by v tomto ohledu měl plnit Euroregion Těšínské Slezsko jako stimulátor spolupráce mezi subjekty tvořícími přeshraniční funkční oblasti, který k tomuto účelu využije mimo jiné Fond malých projektů programu Interreg Česká republika - Polsko 2021-2027;
- velký ohlas měla „bannerová akce“ uskutečněná během pandemie, při níž byl nad řekou Olší v Cieszyňě vyvěšen banner s nápisem „Tęsknię za Tobą Czechu/Stýská se mi po tobě, Čechu“. Tato spontánní iniciativa byla na jedné straně reakcí na uzavření polsko-české hranice a na druhé straně odpovědí na potřebu místních obyvatel, kteří očekávali pozitivní

zprávu – dobrou zprávu, dobré emoce v těžké době. To spustilo řadu aktivit různých jednotlivců a organizací, jejichž cílem bylo otevření hranic. Popsaný příklad ukazuje **potenciál občanské společnosti mít významný vliv na formování reality;**

- neformální vztahy zástupců subjektů krizového řízení na obou stranách hranice hrály během pandemie klíčovou roli. Tyto vztahy nabývají na významu zejména v případě náhlých, nepředvídaných událostí, kdy je důležitá rychlost reakce. Je proto **nutné dbát o polsko-české vztahy a neustále usilovat o jejich prohlubování** prostřednictvím pravidelných setkání, sdílení informací a zkušeností, společně stráveného času, společných cvičení, společného výcviku, výuky polského/českého jazyka atd. To umožní rozvoj mechanismů spolupráce – osvědčených postupů, které jsou v krizových situacích neocenitelné;
- důležitým aspektem fungování Euroregionu Těšínské Slezsko je **inspirace aktivitami realizovanými v jiných příhraničních regionech Evropy**. Snaha o implementaci inovativních řešení, nástrojů a pracovních metod používaných zejména ve francouzsko-německém příhraničí ve vztahu k polsko-českému příhraničí slouží jeho rozvoji. Euroregion by proto měl podporovat realizaci přeshraničních aktivit (včetně oblasti zdravotní péče a krizového řízení) tím, že se seznámí s osvědčenými postupy z jiných příhraničních oblastí a **bude se je snažit obrátě přizpůsobit** oblastí, ve které působí.

3. Řešení pro zlepšení schopnosti spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínském Slezsku – výsledky průzkumů

3.1. Základní informace o dotazovaných organizacích působících v přeshraničních funkčních oblastech v Euroregionu Těšínském Slezsku

Studie se zúčastnilo šestnáct organizací, z toho devět (56,3 %) působících v Polsku a sedm (18,7 %) na území České republiky. Ze všech polských a českých institucí v Euroregionu Těšínském Slezsku tvořily naprostou většinu instituce patřící k územním samosprávným celkům (81,3 %). Pouze 18,8 % respondentů uvedlo, že subjekty, které zastupují (včetně: policie, hasičského záchranného sboru, sboru dobrovolných hasičů, pohraniční policie, městské policie, zdravotnické záchranné služby, hygienických stanic) vykonávají činnosti v oblasti krizového řízení. Žádný z účastníků průzkumu nekategorizoval svou organizaci jako veřejnou nebo nevládní a aktivní v oblasti polsko-české přeshraniční spolupráce.

Celkově nejvíce institucí (31,3 %) reprezentovalo přeshraniční funkční oblast Godów, Hażlach, Jastrzębie-Zdrój, Zebrzydowice / Bohumín, Chotěbuz, Havířov, Karviná, Petrovice u Karviné, Svazek

měst a obcí Karviná (TOF 2). O něco méně subjektů (po 25 %) patřilo do přeshraniční funkční oblasti Cieszyń / Český Těšín (TOF 3) a do přeshraniční funkční oblasti Istebna, Wista, Powiat Cieszyński / Bukovec, Dolní Lomná, Horní Lomná, Hrčava, Jablunkov, Mosty u Jablunkova, Písečná, Písek, Sdružení obcí Jablunkovska (TOF 4). Nejméně organizací pocházelo z přeshraniční funkční oblasti Brenna, Goleśzów, Skoczów, Ustroń / Bystřice, Hrádek, Nýdek, Třinec, Vendryně, Regionální rada rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci (TOF 1) a přeshraniční funkční oblast Chybie, Dębowiec, Jasienica, Jaworze, Strumień / Albrechtice, Orlová, Petřvald, Rychvald, Těrlicko, Sdružení obcí povodí Stonávky (TOF 5) (12,5 %, resp. 6,3 %).

3.2. Pozitivní a negativní stránky pandemie COVID-19 a dalších krizových situací z pohledu organizací působících v přeshraničních funkčních oblastech v Euroregionu Těšínské Slezsko

Celkově nejčastěji uváděnými pozitivními aspekty pandemie COVID-19 a dalších mimořádných událostí byly: získání kompetencí zaměstnanců v oblasti informačních a komunikačních technologií (36 %), zlepšení komunikace mezi partnery díky používání nových a rozmanitých IT nástrojů (28 %) a úspora času při cestách za partnery, na schůzky nebo konference (20 %). Vezmeme-li v úvahu jednotlivé přeshraniční funkční oblasti, zjistíme, že procentuální rozložení odpovědí respondentů se liší následovně:

- ⇒ v případě TOF 1 bylo jako jediný pozitivní aspekt uvedeno zlepšení komunikace mezi partnery díky využívání nových a rozmanitých IT nástrojů;
- ⇒ pokud se jedná o TOF 2 respondenti nejčastěji uváděli zlepšení komunikace mezi partnery prostřednictvím využívání nových a rozmanitých IT nástrojů (42,9 %);
- ⇒ v rámci TOF 3 nejvyšší procento respondentů uvedlo „získání kompetencí zaměstnanců v oblasti informačních a komunikačních technologií“ (44,4 %);
- ⇒ pokud jde o TOF 4, pro 33,3 % respondentů bylo dobrou stránkou získání kompetencí zaměstnanců v oblasti informačních a komunikačních technologií a ušetření času stráveného cestováním za partnerem, na schůzku nebo konferenci;
- ⇒ v případě TOF 5 získalo 50 % hlasů jak získání kompetencí zaměstnanců v oblasti informačních a komunikačních technologií, tak zlepšení komunikace mezi partnery prostřednictvím používání nových a rozmanitých nástrojů IT.

Nejčastěji uváděnými negativními stránkami souvisejícími s pandemií COVID-19 a dalšími mimořádnými událostmi byly: snížení motivace ke spolupráci, k realizaci projektů s partnerem na druhé straně hranice; nadměrné využívání vzdálených forem komunikace a nevýrazné zacházení s přeshraniční spoluprací; problémy emocionálního charakteru u členů projektových týmů vyplývající ze sociální izolace (nedostatek přímého kontaktu s jinými lidmi, narušení mezilidských vztahů); prodloužení doby trvání rozhodovacích procesů, které ovlivňuje včasnost plnění úkolů (celkově se jednalo o 14,3 %, 12,2 %, 12,2 % a 10,2 %). Odpovědi respondentů se lišily také podle toho, s jakou přeshraniční funkční oblastí je jejich instituce spojena. Tedy:

- ⇒ v případě TOF 1 nejčastěji zmiňovanou negativní stránkou bylo snížení motivace ke spolupráci, k realizaci projektů s partnerem z druhé strany hranice (16,7 %);
- ⇒ pokud se jedná o TOF 2 respondenti nejčastěji uváděli pokles motivace ke spolupráci, k realizaci projektů s partnerem z druhé strany hranice; nedostatek ochoty partnerů udržovat osobní kontakty, ochlazení vzájemných vztahů; nadužívání vzdálených forem komunikace a zanedbávání přeshraniční spolupráce; nedostatek IT nástrojů pro online komunikaci (poruchovost a zastaralost počítačového vybavení); odklon od některých pracovních povinností a snížený pocit odpovědnosti za úkoly (po 12,5 %);

- ⇒ v rámci TOF 3 nejvyšší procento respondentů uvedlo „emocionální problémy členů projektového týmu vyplývající ze sociální izolace (nedostatek přímého kontaktu s jinými lidmi, narušení mezilidských vztahů)“ (36,4 %);
- ⇒ pokud jde o TOF 4, 28,6 % respondentů shledalo negativní stránku v nižší motivaci ke spolupráci, k realizaci aktivit s partnerem z druhé strany hranice, dále v nadměrném využívání vzdálených forem komunikace a zanedbávání přeshraniční spolupráce;
- ⇒ v případě TOF 5 po 33,33 % respondentů uvedlo sníženou motivaci ke spolupráci, k realizaci aktivit s partnerem na druhé straně hranice, nedostatečnou ochotu partnerů udržovat osobní kontakty, ochlazení vzájemných vztahů, jakož i prodloužení doby trvání rozhodovacích procesů, což má vliv na včasnost plněných úkolů (tab. 1).

Tab. 1. Pozitivní a negativní stránky pandemie COVID-19 a dalších krizových situací z pohledu organizací působících v přeshraničních funkčních oblastech v Euroregionu Těšínské Slezsko

POZITIVNÍ STRÁNKY	PFO 1	PFO 2	PFO 3	PFO 4	PFO 5	ERTS
získávání kompetencí zaměstnanců v oblasti využívání informačních a komunikačních technologií	0,0 %	28,6 %	44,4 %	33,3 %	50,0 %	36,0 %
pořízení hardwaru partnerskými institucemi pro účely spolupráce	0,0 %	0,0 %	11,1 %	0,0 %	0,0 %	4,0 %
zlepšení komunikace mezi partnery prostřednictvím využívání nových a rozmanitých nástrojů IT	100,0 %	42,9 %	11,1 %	16,7 %	50,0 %	28,0 %
rychlejší reakce na potíže a výzvy v oblasti spolupráce	0,0 %	0,0 %	11,1 %	16,7 %	0,0 %	8,0 %
úspora času při cestování za partnerem, na schůzky nebo konferenci	0,0 %	28,6 %	11,1 %	33,3 %	0,0 %	20,0 %
jiné (uvedte jaké): předem vytvořené vztahy mezi zaměstnanci partnerů	0,0 %	0,0 %	11,1 %	0,0 %	0,0 %	4,0 %
NEGATIVNÍ STRÁNKY	PFO 1	PFO 2	PFO 3	PFO 4	PFO 5	ERTS
nižší motivace ke spolupráci, k realizaci projektů s partnerem na druhé straně hranice.	16,7 %	12,5 %	0,0 %	28,6 %	33,3 %	14,3 %
nedostatečná ochota partnerů udržovat osobní kontakty, ochlazení vzájemných vztahů	8,3 %	12,5 %	0,0 %	0,0 %	33,3 %	8,2 %
zvýšená pracovní zátěž	8,3 %	6,3 %	9,1 %	14,3 %	0,0 %	8,2 %
nadměrné využívání vzdálených forem komunikace a zanedbávání přeshraniční spolupráce	8,3 %	12,5 %	9,1 %	28,6 %	0,0 %	12,2 %
emocionální problémy členů projektového týmu v důsledku sociální izolace (nedostatek přímého kontaktu s jinými lidmi, narušené mezilidské vztahy)	8,3 %	6,3 %	36,4 %	0,0 %	0,0 %	12,2 %
nedostatek IT nástrojů pro online komunikaci (poruchové a zastaralé počítačové vybavení)	0,0 %	12,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,1 %
odvyknutí od některých pracovních povinností	8,3 %	12,5 %	9,1 %	0,0 %	0,0 %	8,2 %
snížený pocit odpovědnosti za úkoly	8,3 %	12,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	6,1 %

prodlužování rozhodovacích procesů, které ovlivňuje včasnost prováděných úkolů	8,3 %	6,3 %	9,1 %	14,3 %	33,3 %	10,2 %
prodlužování rozhodovacích procesů, které ovlivňuje včasnost prováděných úkolů nutnost jednat pružně, což vyžaduje alternativní řešení nebo použití nových nástrojů	8,3 %	6,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,1 %
zvyšování cen služeb poskytovaných partnery	8,3 %	0,0 %	18,2 %	14,3 %	0,0 %	8,2 %
prokazování správného postupu kontrolním orgánům projektu	8,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,0 %
jiné (uveďte jaké): nejistota ohledně dalšího vývoje (právní změny, možnost realizace aktivit, vzájemná „dostupnost“ atd.).	0,0 %	0,0 %	9,1 %	0,0 %	0,0 %	2,0 %

Zdroj: Vlastní zpracování

3.3. „Model krizové komunikace“ a aktivity, které mají obzvlášť důležitý význam pro zlepšení schopností spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínské Slezsko

Do tabulky 2 byly zařazeny aktivity obzvlášť důležité pro zlepšení kooperačních schopností v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství existujících v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínské Slezsko, které jsou součástí „Modelu krizové komunikace“. Procento hlasů pro jednotlivé odpovědi v průřezu prostředí, na které se Model vztahuje, bylo následující:

- v případě organizačního a manažerského prostředí jako celku byla nejčastěji navrhována tato opatření: zvýšení efektivity využívání všech druhů nástrojů krizové komunikace a výměny informací (19,1 %), zajištění znalostí rozhodovacích orgánů o specifikách polsko-českého pohraničí (zejména Euroregionu Těšínské Slezsko); stávající postupy, které je třeba změnit v souvislosti s možností reagovat na různé typy problémů souvisejících s krizovou komunikací a informacemi; realie, v nichž žijí a pracují lidé v příhraničních regionech, ve srovnání s životem lidí v jiných regionech Polska a České republiky (17 %); a využití osvědčených postupů z jiných evropských příhraničních oblastí v oblasti přeshraniční spolupráce v širším slova smyslu, zejména v oblasti bezpečnosti, krizového řízení a zdravotní péče, jakož i formy přeshraniční spolupráce během pandemie a jejího plánování v budoucnosti (14,9 %).

Při analýze odpovědí respondentů z hlediska jednotlivých přeshraničních funkčních oblastí lze konstatovat, že:

- ⇒ pokud se jedná o TOF 1, většina lidí (25 %) byla toho názoru, že je třeba zvýšit účinnost využívání všech druhů nástrojů pro krizovou komunikaci a výměnu informací;
- ⇒ v případě TOF 2 byla nejčastěji volena odpověď „poskytnout rozhodujícím činitelům znalosti o specifikách polsko-českého pohraničí (zejména Euroregionu Těšínské Slezsko); o současných postupech, které je třeba změnit, pokud jde o schopnost reagovat na různé typy problémů souvisejících s krizovou komunikací a informacemi; o reálných podmínkách života a práce lidí v pohraničí ve srovnání se životem lidí v jiných regionech Polska a České republiky“ (20 %);
- ⇒ pokud jde o TOF 3, 23,1 % respondentů si myslí, že je třeba zvýšit účinnost využívání všech druhů nástrojů pro krizovou komunikaci a výměnu informací;

- ⇒ v rámci TOF 4 nejvyšší procento respondentů (po 22,2 %) vyjádřilo názor, že je třeba mimo jiné budovat důvěru mezi komunitami žijícími na obou stranách hranice, posílit citlivost s ohledem na vzájemné polsko-české vztahy a využívat osvědčené postupy z jiných evropských příhraničních oblastí v oblasti přeshraniční spolupráce v širokém slova smyslu, zejména v oblasti bezpečnosti, krizového řízení a zdravotní péče, jakož i forem přeshraniční spolupráce během pandemie a jejího plánování v budoucnosti;
- ⇒ pokud se jedná o TOF 5, 50 % respondentů bylo přesvědčeno, že je třeba poskytnout rozhodujícím činitelům znalosti o specifikách polsko-českého pohraničí (zejména Euroregionu Těšínské Slezsko); o současných postupech, které je třeba změnit, pokud jde o schopnost reagovat na různé typy problémů souvisejících s komunikací a krizovými informacemi; realitu, v níž žijí a pracují lidé v příhraničních regionech, ve srovnání s životem lidí v jiných regionech Polska a České republiky; a zvýšit povědomí veřejnosti o krizových situacích a způsobech jejich řešení a vyměnit si v tomto ohledu zkušenosti;
- v případě technologického prostředí jako celku byly nejčastěji zmiňovanými aktivitami: zvyšování kompetencí zaměstnanců v oblasti využívání informačních a audiovizuálních technologií; využívání veřejně dostupných sociálních sítí (např. Facebook, Twitter, Instagram, YouTube a další) především jako externí platformy pro krizovou komunikaci a přenos informací mezi informačními body (výkonnými orgány sítě) a institucemi a jednotlivci (veřejností) působícími mimo ni a vytváření webových stránek a mobilních aplikací obsahujících informace o omezeních dostupnosti různých typů služeb, míst, zařízení apod. vyplývajících z aktuální krizové situace a o bezpečnostních opatřeních, která jsou jimi vyžadována nebo uplatňována (po 19,4 % hlasů). O něco méně často byla zdůrazňována potřeba zvýšení digitalizace a informatizace prostřednictvím vytvoření a rozvoje vhodného organizačního a technického zázemí pokrývajícího široké spektrum činností – od investičních prací přes nákup zařízení a hardwaru až po software, jakož i vytvoření specializovaných komunikačních a informačních platform pro sběr, zpracování, archivaci a sdílení/výměnu informací, včetně informací o mimořádných událostech (po 16,1 % odpovědí).

Z hlediska přeshraničních funkčních oblastí byly odpovědi respondentů následující:

- ⇒ pokud se jedná o TOF 1 až 6 různých aktivit obdrželo 16 % označení (nejvyšší procento), mezi něž patřily: „zvyšování kompetencí zaměstnanců v oblasti využívání informačních a audiovizuálních technologií“, „rozvoj IT nástrojů, které umožňují získávat a analyzovat přeshraniční statistické údaje a jejich grafickou vizualizaci“;
- ⇒ v případě TOF 2 byly nejčastěji voleny čtyři odpovědi, na příklad „využití veřejně dostupných sociálních sítí (např. Facebook, Twitter, Instagram, YouTube a další) především jako externí platformy pro krizovou komunikaci a přenos informací mezi informačními místy (výkonná síť) a institucemi a osobami (veřejnost) působícími mimo síť“, „vytvoření webových stránek a mobilních aplikací obsahujících informace o omezeních v dostupnosti různých typů služeb, míst, zařízení apod. vyplývajících z aktuální krizové situace a o jimi požadovaných nebo uplatňovaných bezpečnostních opatřeních“. Každou z nich zvolilo 22,2 % lidí;
- ⇒ pokud jde o TOF 3, nejvyšší podíl respondentů (po 25 %) se domníval, že by se měly zlepšit kompetence zaměstnanců v oblasti využívání informačních a audiovizuálních technologií; digitalizace a elektronizace by se měla zvýšit vytvořením a rozvojem vhodného organizačního a technického zázemí

pokrývajícího široké spektrum činností, od investičních prací přes nákup zařízení a hardwaru až po software, a vytvoření specializovaných komunikačních a informačních platforem pro sběr, zpracování, archivaci a sdílení/výměnu informací, včetně krizových informací;

- ⇒ v rámci TOF 4 nejvyšší procento respondentů (33,3 %) vyjádřilo názor, že digitalizace a informatizace by se měla zvýšit prostřednictvím vytvoření a rozvoje vhodného organizačního a technického zázemí, které by pokrývalo široké spektrum činností – od investičních prací přes nákup hardwaru a zařízení až po software;
- ⇒ pokud se jedná o TOF 5, 50 % respondentů bylo názoru, že veřejně dostupné sociální sítě (např. Facebook, Twitter, Instagram, YouTube a další) by měly být využívány především jako externí platforma pro krizovou komunikaci a přenos informací mezi informačními body (výkonnými orgány sítě) a institucemi a osobami (veřejností) působícími mimo ni, a dále pro tvorbu webových stránek a mobilních aplikací obsahujících informace o omezeních v dostupnosti různých typů služeb, míst, zařízení apod. vyplývajících z aktuální krizové situace a o jimi požadovaných či uplatňovaných bezpečnostních opatřeních.
- v případě politicko-právního prostředí jako celku patřily mezi nejčastěji navrhované aktivity (po 43,8 % hlasů): vytvoření vhodného právního rámce, který by zohledňoval potřeby týkající se přeshraniční spolupráce mezi subjekty a občany z Polska a České republiky (např. kompenzace finančních ztrát v důsledku nemožnosti pracovat z důvodu uzavření hranic, osvobození od povinnosti absolvovat opakované lékařské prohlídky na vlastní náklady), snaha o zjednodušení stávajících postupů a formálních pravidel krizové komunikace a v některých případech o jejich zpřesnění nebo vytvoření nových, které by zefektivnily konkrétní procesy. Dále pak odpovědi respondentů z hlediska přeshraničních funkčních oblastí byly následující:
  - ⇒ pokud se jedná o TOF 1 a TOF 2, vytvoření vhodného právního rámce, který by zohledňoval potřeby týkající se přeshraniční spolupráce subjektů a občanů z Polska a České republiky (např. náhrada finančních ztrát v důsledku nemožnosti pracovat z důvodu uzavření hranic, osvobození od povinnosti podstoupit na vlastní náklady více lékařských vyšetření), uvedlo nejvyšší procento respondentů (66,7 % a 60 %);
  - ⇒ v případě TOF 3 byly nejčastěji volenými odpověďmi (po 40 %) „vytvoření vhodného právního rámce, který by zohledňoval potřeby týkající se přeshraniční spolupráce mezi subjekty a občany z Polska a České republiky (např. kompenzace finančních ztrát v důsledku nemožnosti pracovat z důvodu uzavření hranic, osvobození od povinnosti podstoupit na vlastní náklady opakovaná lékařská vyšetření)“ a „snaha o zjednodušení stávajících postupů a formálních pravidel krizové komunikace a v některých případech o jejich upřesnění nebo vytvoření nových, které zefektivní konkrétní procesy“.
  - ⇒ v rámci TOF 4 a TOF 5 se všichni respondenti vyslovili pro zjednodušení stávajících postupů a formálních pravidel krizové komunikace a v některých případech pro jejich upřesnění nebo vytvoření nových, aby se zefektivnily konkrétní procesy.

Doporučuje se, aby pořadí realizace aktivit zahrnutých v jednotlivých prostředích „Modelu krizové komunikace“, odpovídalo procentu hlasů v rámci průzkumu na příslušné aktivity (čím více hlasů, tím vyšší priorita pro zahájení realizace).

Tab. 2. „Model krizové komunikace“ a aktivity, které mají obzvlášť důležitý význam pro zlepšení schopností spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínské Slezsko

ORGANIZAČNÍ PROSTŘEDÍ	PFO 1	PFO 2	PFO 3	PFO 4	PFO 5	ERTS
poskytování informací o specifikách česko-polského příhraničí (zejména Euroregionu Těšínské Slezsko); o aktuálních postupech vyžadujících změnu z hlediska možnosti řešení různých problémů, souvisejících s krizovou komunikací a informací; o realitě, ve které žijí a pracují lidé v hraničních regionech oproti životu obyvatel v jiných regionech České republiky a Polska, rozhodovatelům	12,5 %	20,0 %	7,7 %	22,2 %	50,0 %	17,0 %
budování důvěry společností žijících na jedné a druhé straně hranice; posilování citlivosti na vzájemné česko-polské vztahy	12,5 %	6,7 %	15,4 %	22,2 %	0,0 %	12,8 %
zvyšování povědomí veřejnosti o krizových situacích a možnostech jejich zvládnutí a také sdílení zkušeností v této oblasti	12,5 %	13,3 %	7,7 %	11,1 %	50,0 %	12,8 %
zvyšování efektivity využití veškerého druhu nástrojů pro krizovou komunikaci a výměnu informací	25,0 %	13,3 %	23,1 %	22,2 %	0,0 %	19,1 %
rozvíjení schopnosti institucí z České republiky a Polska, působících v oblasti krizového managementu, učit se organizační kultuře	12,5 %	6,7 %	15,4 %	0,0 %	0,0 %	8,5 %
tvoření struktur nebo útvarů, které podporují meziorganizační a interorganizační spolupráci složek z České republiky a Polska (policie, hasičského záchranného sboru, sboru dobrovolných hasičů, pohraniční policie, městské policie, zdravotnické záchranné služby, hygienických stanic) a územních samosprávných celků v krizových situacích s využitím moderních komunikačních forem (týká se městských středisk, které plní funkce měst s právy okresu, sídel okresních orgánů nebo center Euroregionu Těšínské Slezsko)	12,5 %	13,3 %	15,4 %	0,0 %	0,0 %	10,6 %
využívání dobré praxe z jiných evropských příhraničních území, související se široce pojatou přeshraniční spoluprací, zejména bezpečností, krizovým managementem a ochranou zdraví, a také formami přeshraniční spolupráce v době pandemie a jejího plánování do budoucna	12,5 %	13,3 %	15,4 %	22,2 %	0,0 %	14,9 %
tvoření pokynů, plánů a postupů přeshraniční spolupráce pro případ krizových situací (včetně uzavření hranic) pro různé	0,0 %	13,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,3 %

institute, působící v česko-polském přihraníci Euroregionu Těšínské Slezsko						
TECHNOLOGICKÉ PROSTŘEDÍ	PFO 1	PFO 2	PFO 3	PFO 4	PFO 5	ERTS
zvyšování kompetencí zaměstnanců v oblasti využívání IT a AV technologií	16,7 %	22,2 %	25,0 %	16,7 %	0,0 %	19,4 %
tvoření a rozvíjení příslušného organizačně-technického zázemí, zahrnujícího široké spektrum aktivit – od investičních prací, přes nákup techniky a vybavení po software	16,7 %	0,0 %	25,0 %	33,3 %	0,0 %	16,1 %
využívání všeobecně dostupných sociálních sítí (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube a další, hlavně jako externí platformy pro krizovou komunikaci a zasílání informací mezi informačními místy (výkonným organem sítě) a institucemi a osobami (veřejností) fungujícími mimo síť	16,7 %	22,2 %	12,5 %	16,7 %	50,0 %	19,4 %
využívání webové stránky Fóra územní spolupráce k vedení uzavřené diskuse o problematice krizového managementu, ochraně zdraví či bezpečnosti a avizovat různé problémy v těchto oblastech ve vztahu k česko-polské hranici na území Euroregionu Těšínské Slezsko	0,0 %	11,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,2 %
tvoření specializovaných komunikačních platform a informačních platform pro shromažďování, zpracovávání, archivaci a zpřístupňování/výměnu informací, včetně krizových informací	16,7 %	11,1 %	25,0 %	16,7 %	0,0 %	16,1 %
tvoření IT nástrojů, které umožňují získávání a analýzu statistických údajů v přeshraničním pojetí a jejich grafickou vizualizaci	16,7 %	11,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	6,5 %
tvoření webových platform a mobilních aplikací obsahujících informace o omezeném přístupu k různým službám, místům, objektům apod., které vycházejí z aktuální krizové situace, a také požadovaných nebo aplikovaných bezpečnostních opatřeních	16,7 %	22,2 %	12,5 %	16,7 %	50,0 %	19,4 %
POLITICKO-PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ	PFO 1	PFO 2	PFO 3	PFO 4	PFO 5	ERTS
tvoření vhodných právních rámců, zohledňujících potřeby týkající se přeshraniční spolupráce subjektů a obyvatel z České republiky a Polska (např. kompenzace finančních ztrát vyplývajících z nemožnosti pracovat z důvodu uzavření hranic, osvobození od opakovaného testování na vlastní náklady)	66,7 %	60,0 %	40,0 %	0,0 %	0,0 %	43,8 %
usilování o zjednodušení stávajících postupů a formálních pravidel krizové komunikace a v některých případech	0,0 %	40,0 %	40,0 %	100,0 %	100,0 %	43,8 %

o jejich upřesnění nebo tvoření nových postupů, které by zlepšily konkrétní procesy						
zapojení do aktivit struktur, institucí a osob, mezi nimiž by měly klíčovou úlohu odehrávat orgány veřejné správy, partneři regionální smlouvy s názvem „Euroregion Těšínsko Slezsko“, územní samosprávné celky, organizace působící v oblasti krizového řízení, veřejné a nevládní organizace, které se aktivně podílí na česko-polské přeshraniční spolupráci, místní společnosti a zástupci Rady Euroregionu Těšínské Slezsko, zastupitelé Moravskoslezského kraje a zastupitelé Slezského vojvodství z Euroregionu Těšínské Slezsko, poslanci české Poslanecké sněmovny a čeští senátoři, poslanci polské Poslanecké sněmovny a polští senátoři z Euroregionu Těšínské Slezsko a také poslanci do Evropského parlamentu z České republiky a Polska z Euroregionu Těšínské Slezsko	33,3 %	0,0 %	20,0 %	0,0 %	0,0 %	12,5 %

Zdroj: Vlastní zpracování

3.4. „Strategie rozvoje Euroregionu Těšínské Slezsko na období 2021-2027“ a aktivity, které mají obzvlášť důležitý význam pro zlepšení schopností spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínské Slezsko

Aktivity, které jsou obzvlášť důležité pro zlepšení schopnosti spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství existujících v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínské Slezsko a které jsou zahrnuty ve „Strategii rozvoje Euroregionu Těšínské Slezsko na období 2021-2027“, jsou uvedeny v tabulce 3. Pokud se jedná o tematickou oblast VIII. Ochrana zdraví a tematická oblast X. Krizové řízení procento hlasů pro každou odpověď bylo následující:

- v případě tematické oblasti VIII. Zdravotní péče jako celek mezi nejčastěji navrhovaná opatření patřily: rozvoj kompetencí a podpora vzdělávání osob pracujících ve zdravotnictví, včetně lékařů, zdravotních sester, porodních asistentek a dalších specialistů; podpora opatření ke zlepšení kvality, vnímání a efektivity systému zdravotní péče (po 25 %); iniciace a realizace řešení meziinstitucionální spolupráce, včetně vytváření sítě spolupráce a podpory rozvoje moderních metod řízení ve zdravotnictví a výměny dobré praxe (18,8 %), a dále vytváření, rozvoj a modernizace infrastruktury a vybavení subjektů souvisejících se zdravotní a sociální péčí (např. čističky vzduchu, značení přizpůsobené potřebám zdravotně postižených) (15,6 %).

S ohledem na korelace mezi odpověďmi dotazovaných a přeshraničními funkčními oblastmi lze konstatovat, že:

- ⇒ pokud se jedná o TOF 1 se nejvíce lidí (40 %) domnívalo, že je třeba podporovat opatření ke zlepšení kvality, vnímání a efektivity systému zdravotní péče;
- ⇒ v případě TOF 2 byly nejčastěji vybírané odpovědi „podpora aktivit zaměřených na zlepšení kvality, vnímání a efektivity systému zdravotní péče“ a „rozvoj kompetencí a podpora vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, včetně lékařů, sester, porodních asistentek a dalších odborníků“ (po 33,3 %);

- ⇒ pokud jde o TOF 3 čtyři odpovědi obdržely po 20 % hlasů. Patřilo mezi ně například vytváření, rozvoj a modernizace infrastruktury a vybavení pro subjekty zdravotní a sociální péče (např. čističky vzduchu, značení přizpůsobené potřebám zdravotně postižených), dále podpora a propagace telemedicíny a řešení umělé inteligence a rozvoj digitálních zdravotnických služeb;
- ⇒ v rámci TOF 4 nejvyšší procento respondentů (po 33,3 %) vyjádřilo názor, že je mimo jiné nutné iniciovat a realizovat řešení meziinstitucionální spolupráce, včetně vytváření sítí a podpory rozvoje moderních metod řízení ve zdravotnictví a výměny příkladů dobré praxe, jakož i podpory opatření ke zlepšení kvality, vnímání a efektivity systému zdravotní péče;
- ⇒ pokud se jedná o TOF 5 50 % respondentů podporuje rozvoj a modernizaci infrastruktury a vybavení subjektů zdravotní a sociální péče (např. čističky vzduchu, značení přizpůsobené potřebám zdravotně postižených) a rozvoj kompetencí a podporu vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, včetně lékařů, zdravotních sester, porodních asistentek a dalších specialistů;
- v případě tematické oblasti X. Krizové řízení jako celek, nejčastěji navrhovaná opatření zahrnovala: podporu vybavení služeb, které jsou součástí struktur krizového řízení, včetně místní samosprávy, policie, hasičů, záchranné služby (25,5 %), a také vytváření, rozvoj a modernizaci infrastruktury pro ochranu před nehodami, katastrofami, požáry, znečištěním vody, kontaminací a dalšími typy krizí (19,1 %).

Při analýze odpovědí respondentů z hlediska jednotlivých přeshraničních funkčních oblastí lze konstatovat, že:

- ⇒ pokud se jedná o TOF 1 většina lidí (22,2 %) byla toho názoru, že je nutné podporovat vybavení služeb, které jsou součástí struktur krizového řízení, včetně místní samosprávy, policie, hasičů, záchranné služby;
- ⇒ v případě TOF 2 byly nejčastěji vybírány odpovědi „posílení informování a propagaci v oblasti veřejné bezpečnosti, včetně požární bezpečnosti, sanitární a epidemiologické bezpečnosti, silniční dopravy“ a „podpora vybavení služeb, které jsou součástí struktur krizového řízení, včetně místní samosprávy, policie, hasičského sboru, záchranné služby“ (po 20 %);
- ⇒ pokud jde o TOF 3 dvě odpovědi získaly po 23,1 % hlasů – podpora vybavení útvarů, které jsou součástí struktur krizového řízení, včetně místní samosprávy, policie, hasičů, záchranné služby, druhá odpověď se týkala posílení meziorganizační a interorganizační spolupráce útvarů krizového řízení s využitím struktur, jednotek a sítí vytvořených za tímto účelem a podpory výměny zkušeností a osvědčených postupů souvisejících s krizovým řízením;
- ⇒ v rámci TOF 4 nejvyšší procento respondentů (po 42,9 %) vyjádřilo názor, že by se měla mimo jiné vytvářet, rozvíjet a modernizovat infrastruktura pro ochranu před nehodami, katastrofami, požáry, znečištěním vody, kontaminací a dalšími typy krizí, jakož i pro podporu vybavení služeb, které jsou součástí struktur krizového řízení, včetně místní samosprávy, policie, hasičů, záchranné služby;
- ⇒ pokud se jedná o TOF 5 33,3 % respondentů se vyslovilo pro stejná řešení jako většina respondentů z TOF 4, a také pro rozvoj kompetencí pracovníků odpovědných za krizové řízení;

Doporučuje se, aby pořadí realizace aktivit spadajících do tematické oblasti VIII. Zdravotní péče a tematická oblast X. Krizové řízení „Strategie rozvoje Euroregionu Těšínské Slezsko na období 2021–2027“ odpovídalo procentu hlasů v rámci průzkumu na příslušné aktivitu (čím více hlasů, tím vyšší priorita pro zahájení realizace).

Tab. 3. „Strategie rozvoje Euroregionu Těšínské Slezsko na období 2021-2027“ a aktivity, které mají obzvlášť důležitý význam pro zlepšení schopností spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínské Slezsko

OCHRANA ZDRAVÍ	PFO 1	PFO 2	PFO 3	PFO 4	PFO 5	ERTS
tvorba, rozvíjení a modernizace infrastruktury a vybavení subjektů souvisejících s ochranou zdraví a sociální péči (mj. čističky vzduchu, značení přizpůsobené potřebám zdravotně postižených)	0,0 %	11,1 %	20,0 %	16,7 %	50,0 %	15,6 %
iniciování a implementace řešení pro meziinstitucionální spolupráci, včetně networkingu spolupráce a podpory rozvoje moderních metod řízení v ochraně zdraví a výměny dobré praxe	0,0 %	22,2 %	20,0 %	33,3 %	0,0 %	18,8 %
podpora aktivit zaměřených na zlepšení kvality, vnímání a efektivity systému zdravotní péče	40,0 %	33,3 %	10,0 %	33,3 %	0,0 %	25,0 %
podpora a propagace řešení v oblasti telemedicíny a umělé inteligence a rozvoj zdravotnických digitálních služeb	20,0 %	0,0 %	20,0 %	0,0 %	0,0 %	9,4 %
zvýšení vědeckého a výzkumně vývojového potenciálu sektoru ochrany zdraví	20,0 %	0,0 %	10,0 %	0,0 %	0,0 %	6,3 %
rozvíjení kompetencí a podpora vzdělávání osob pracujících ve zdravotnictví, včetně lékařů, zdravotních sester, porodních sester a ostatních odborníků	20,0 %	33,3 %	20,0 %	16,7 %	50,0 %	25,0 %
KRIZOVÉ ŘÍZENÍ	PFO 1	PFO 2	PFO 3	PFO 4	PFO 5	ERTS
iniciování a realizace školicích a vzdělávacích aktivit týkajících se problematiky krizového řízení zaměřených na občany	11,1 %	6,7 %	7,7 %	0,0 %	0,0 %	6,4 %
popularizace postojů citlivosti a správného chování v krizových situacích	11,1 %	13,3 %	7,7 %	14,3 %	0,0 %	10,6 %
posilování informovanosti a propagace týkající se bezpečnosti, včetně požární, hygienické a epidemiologické bezpečnosti, bezpečnosti silničního provozu	11,1 %	20,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	8,5 %
tvorba, rozvíjení a modernizace infrastruktury pro ochranu před nehodami, katastrofami, požáry, znečištěním vody, kontaminací a dalšími druhy krizových situací	11,1 %	13,3 %	15,4 %	42,9 %	33,3 %	19,1 %
podpora vybavení složek, které jsou součástí struktur krizového řízení, včetně územní samosprávy, policie, hasičů, zdravotnické záchranné služby (mj. hasičské zbrojnice, výcviková střediska, monitorovací systémy, zásahová vozidla, vysílačky, elektrocentrály, defibrilátory apod.)	22,2 %	20,0 %	23,1 %	42,9 %	33,3 %	25,5 %

tvorba, rozvíjení a využívání plánů a postupů spolupráce, moderních informačních a komunikačních technologií, komunikačních a informačních platforem a dalších organizačně technických řešení s cílem předcházení krizovým situacím a jejich řešení	11,1 %	6,7 %	7,7 %	0,0 %	0,0 %	6,4 %
rozvíjení kompetencí personálu zodpovědného za krizové řízení	11,1 %	13,3 %	15,4 %	0,0 %	33,3 %	12,8 %
posilování meziorganizační a vnitroorganizační spolupráce složek krizového řízení s využitím k tomuto účelu zřízených struktur, útvarů a kooperační sítě a podpora výměny zkušeností a dobré praxe souvisejících s krizovým řízením	11,1 %	6,7 %	23,1 %	0,0 %	0,0 %	10,6 %

Zdroj: Vlastní zpracování

3.5. Pilotní projekty a aktivity

Mezi pilotní projekty a aktivity, které uvedli zástupci institucí z měst Jastrzębie-Zdrój a Karviná a které by měly být realizovány co nejdříve (do konce současného programového období), patří:

1. Vytvoření profesionálního technického zázemí s podporou využívání informačních a komunikačních technologií v kombinaci s komplexním zvyšováním kompetencí v euroregionální informační a znalostní síti. Plánované aktivity: budování sítě partnerství, nákup vybavení včetně informační a komunikační technologií a softwaru, „Akademie kompetencí“ – školení a workshopy, studijní návštěvy – seznámení se specifickým fungováním institucí na druhé straně hranice, výměna dobré praxe.
2. Vytvoření sítě institucí v příhraniční oblasti za účelem vytvoření společného systému pro předcházení klimatickým rizikům, zejména v oblasti protipožární a protipovodňové ochrany. Plánované aktivity: školení a cvičení v terénu, studijní návštěvy přeshraničních oblastí v jiných částech světa (příklady dobré praxe a analýza systémových řešení), nákup vybavení, informační kampaň o správných reakcích.
3. Posílení přeshraniční spolupráce prostřednictvím využití moderních informačních technologií (Jaworze, Sdružení obcí povodí Stonávky) v rámci projektu „Přeshraničně a digitálně“. Plánované aktivity: dovybavení projektových partnerů IT technikou (nákup notebooků, monitorů, multifunkčních zařízení, videokonferenčních sad), reorganizace serverovny, modernizace systému zálohování pracovních stanic a serverů, modernizace systému bezpečné elektronické pošty s implementací prvků kancelářských balíčků, provedení auditu bezpečnosti dat, technická diagnostika kybernetické bezpečnosti projektových partnerů; implementace a spuštění online platformy spolupráce partnerů.
4. Zvýšení úrovně přeshraniční spolupráce v oblasti zdravotní péče (Jaworze, Sdružení obcí povodí Stonávky) v rámci projektu „Zdravě a bez hranic“. Plánované aktivity: modernizace infrastruktury a vybavení subjektů zdravotní a sociální péče na území projektových partnerů (rozšíření Samodzielnego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej v Jaworzu); organizace společných polsko-českých workshopů za účasti zdravotnického personálu z území projektových partnerů; organizace přeshraničního zdravotnického veletrhu (výměna dobré praxe, propagace moderních řešení v oblasti řízení zdravotní péče); přeshraniční vzdělávání zdravotnického personálu.

5. Zlepšení bezpečnosti, přeshraniční přípravy a schopnosti dobrovolných hasičských sborů reagovat na mimořádné události v rámci projektu „Přeshraničně a bezpečně“. Plánované aktivity: nákup a dodávka lehkého požárního automobilu s pohonem 4x4 (pro Sbor dobrovolných hasičů v Jaworzu), nákup a dodávka potřebného odborného vybavení pro Sbor dobrovolných hasičů v Jaworzu a jednotky hasičů z oblasti Sdružení obcí povodí Stonávky, organizace společných cvičení hasičských sborů z Jaworza a Sdružení obcí povodí Stonávky, příprava a zajištění školení hasičských sborů z Jaworza a Sdružení obcí povodí Stonávky, organizace videokonference věnované přeshraniční spolupráci při krizových situacích.
6. Posilování (budování) důvěry obyvatel žijících na obou stranách hranice. Plánované aktivity: diagnostika problémů týkajících se vzájemných vztahů obyvatel příhraniční oblasti, informační kampaň (role: zvýšení povědomí o výhodách života v příhraniční oblasti s důrazem na socioekonomické aspekty, odstranění negativních stereotypů, vysvětlení role Evropské unie ve vztahu k místním realitám a aktivitám), shrnující akce (přeshraniční festival určený obyvatelům, prezentace úspěchů a přínosů přeshraniční spolupráce a souvisejících možností).
7. Podpora vybavení služeb struktur krizového řízení. Plánované aktivity: nákup lehkého záchranného průzkumného vozidla, které zároveň představuje mobilní bod/centrum krizového řízení a umožňuje lepší řízení záchranných akcí (vlastnosti vozidla: podvozek splňující normu Euro 6, možnost přepravy 6 osob, osvětlovací stožár s namontovanou kvalitní otočnou kamerou s možností termovize, dron, možnost příjmu obrazu z mobilních kamer monitorujících okolí, možnost přenosu obrazu ven, meteorologická stanice umožňující studium povětrnostních podmínek se systémem snímání podmínek v kabině vozidla a s možností záznamu dat a jejich přenosu ven, rozsáhlý komunikační systém umožňující kontakt s velitelským stanovištěm i s osobami v terénu, velitelské stanoviště (skládací stůl, počítač s přístupem na internet, obrazovka pro zobrazení údajů z meteorologické stanice a obrazu z kamer, umožňující přenos zvuku/videa z terénu).
8. Vytvoření „virtuálních kanceláří“ pro krizové řízení – komunikačních a informačních platform pro usnadnění výměny informací a převzetí kontroly nad krizovou situací (Cieszyn, Český Těšín). Plánované aktivity: Zřízení „virtuálních kanceláří“ pro spolupráci za účelem zajištění nepřetržité komunikace v krizových situacích bez ohledu na existující rizika a omezení a umožnění virtuálních schůzek s možností sdílení záběrů z ohrožených míst (záběry přenášené z pevné kamery nebo dronu). Kanceláře budou využívat pracovníci krizového řízení (operátoři), a to i (v případě potřeby) ve spolupráci s pracovníky pracujícími v terénu (vybavení kanceláří: počítačové sestavy a notebooky s příslušným softwarem, interaktivní multimediální tabule pro prezentační zpracování přenášovaných snímků/informací, zařízení umožňující online komunikaci, zařízení umožňující pracovníkům pracovat v terénu a sbírat a přenášet data do virtuálních kanceláří prostřednictvím dronů, kamery).
9. Dovybavení služeb vhodnými vozidly schopnými pohybu v horském terénu (čtyřkolky, terénní vozidla).
10. Rozvoj poznávání organizační kultury institucí z Polska a České republiky působících v oblasti krizového řízení, což umožní poznat kompetence územních samosprávných celků ve vztahu k úkolům, které jsou jim svěřeny. Vzhledem k tomu, že na obou stranách hranice existují rozdíly ve struktuře místní samosprávy, liší se i rozsah povinností a pravomocí jednotek, což vyžaduje aktuální znalosti v této oblasti. Plánované aktivity: vzdělávací kurzy, semináře a studijní setkání.

11. Podpora poskytování vybavení útvarům, které jsou součástí struktur krizového řízení, včetně místní samosprávy, policie, hasičů, záchranné služby pro boj s následky krizových událostí. To umožní doplnit chybějící vybavení těchto jednotek. Plánované aktivity: zavedení postupů pro nákup vybavení.
12. Stanovení možností přepravy pacientů přes státní hranici a pravidel spolupráce v krizových situacích (Szpital Śląski v Cieszyňě, Nemocnice Třinec).
13. Stanovení společných postupů pro jednání v krizových situacích (Szpital Śląski v Cieszyňě, Nemocnice Třinec).
14. Organizace setkání/stáží za účelem navázání vzájemných profesních a osobních vztahů a zlepšení přeshraničních aktivit v rámci projektu „Poznej souseda“.
15. Vytvoření modelu spolupráce záchranných jednotek v rámci projektu „Zvýšení bojeschopnosti hasičských jednotek na česko-polské hranici v okolí měst Jablunkov, Wista a Istebna“. Plánované aktivity: nákup specializované výbavy – nízkoemisních vozidel, série výcvikových kurzů zaměřených na zvýšení úrovně bojové připravenosti proti klimatickým nebezpečím, zejména lesním požárům vznikajícím v horských oblastech, rozšíření stávajícího komunikačního systému – který zahrnuje Bukovec, Jablunkov, Istebnou – o další dvě jednotky (z Wisty).

4. Přeshraniční krizový plán pro města Jastrzębie-Zdrój a Karviná – výsledky průzkumů

4.1. Základní informace o dotazovaných organizacích působících ve městech Jastrzębie-Zdrój a Karviná

Průzkumu se zúčastnily čtyři organizace, z nichž tři (75 %) uvedly Polsko a jednu (25 %) Česká republika jako zemi svého působení. Ze všech polských a českých subjektů z měst Jastrzębie-Zdrój a Karviná tvořily naprostou většinu (75 %) subjekty plnící úkoly v oblasti krizového řízení (včetně: policie, hasičského záchranného sboru, sboru dobrovolných hasičů, pohraniční policie, městské policie, zdravotnické záchranné služby, hygienických stanic). Daleko méně institucí – 25 % deklarovalo příslušnost k územním samosprávným celkům, zatímco zástupci třetí skupiny – veřejných organizací nebo nevládních organizací působících v polsko-české přeshraniční spolupráci – nebyli v průzkumu zastoupeni.

4.2. Pozitivní a negativní stránky pandemie COVID-19 a dalších krizových situací z pohledu organizací působících ve městech Jastrzębie-Zdrój a Karviná

Zástupci organizací, které se průzkumu zúčastnily, uvedli řadu pozitivních i negativních stránek souvisejících s pandemií COVID-19 a dalšími krizovými situacemi. Mezi prvními bylo nejčastěji zmiňováno (33,3 %) získávání kompetencí zaměstnanců v oblasti využívání informačních a komunikačních technologií. O něco méně respondentů (po 22,2 %) považovalo za takové vlastnosti pořízení počítačového vybavení partnerskými institucemi za účelem vedení spolupráce a úsporu času stráveného cestováním za partnerem, na jednání nebo konferenci. V případě negativních stránek souvisejících s pandemií COVID-19 a dalšími mimořádnými událostmi nejvíce

hlasů (po 33,3 %) obdržely odpovědi „snížená motivace ke spolupráci, k realizaci projektů s partnerem na druhé straně hranice“ a „zvýšená pracovní zátěž“ (tab. 4).

Tab. 4. Pozitivní a negativní stránky pandemie COVID-19 a dalších krizových situací z pohledu organizací působících ve městech Jastrzębie-Zdrój a Karviná

POZITIVNÍ STRÁNKY	J-Z/K
získávání kompetencí zaměstnanců v oblasti využívání informačních a komunikačních technologií	33,3 %
pořízení hardwaru partnerskými institucemi pro účely spolupráce	22,2 %
úspora času při cestování za partnerem, na schůzky nebo konferenci	22,2 %
zlepšení komunikace mezi partnery prostřednictvím využívání nových a rozmanitých nástrojů IT	11,1 %
rychlejší reakce na potíže a výzvy v oblasti spolupráce	11,1 %
NEGATIVNÍ STRÁNKY	J-Z/K
nižší motivace ke spolupráci, k realizaci projektů s partnerem na druhé straně hranice	33,3 %
zvýšená pracovní zátěž	33,3 %
nadměrné využívání vzdálených forem komunikace a zanedbávání přeshraniční spolupráce	16,7 %
prokazování správného postupu kontrolním orgánům projektu	16,7 %

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3. „Model krizové komunikace“ a aktivity, které mají obzvlášť důležitý význam pro zlepšení schopností spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství mezi městy Jastrzębie-Zdrój a Karviná

Mezi aktivity, které jsou obzvlášť důležité pro zlepšení schopnosti spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství mezi městy Jastrzębie-Zdrój a Karviná, které jsou součástí „Modelu krizové komunikace“, byly zařazeny aktivity uvedené v tabulce 5. Procento hlasů u jednotlivých odpovědí se lišilo v průřezu prostředí, na které se Model vztahuje, a bylo následující:

- v případě organizačního a manažerského prostředí se většina respondentů (28,6 %) shodla na tom, že by měly být vytvořeny struktury nebo buňky, které by podporovaly meziorganizační a interorganizační spolupráci složek z Polska a České republiky, jakož i samosprávných celků v krizových situacích s využitím moderních forem komunikace;
- pokud se jedná o technologické prostředí 37,5 % zástupců organizací hlasovalo pro zvýšení digitalizace a informatizace vytvořením a rozvojem vhodného organizačního a technického zázemí pokrývajícího široké spektrum aktivit;
- v rámci politicko-právního prostředí většina respondentů (po 40 %) uvedla, že je třeba vytvořit vhodný právní rámec, který by zohledňoval potřeby přeshraniční spolupráce subjektů a občanů z Polska a České republiky, a usilovat o zjednodušení stávajících postupů a formálních pravidel krizové komunikace, v některých případech o jejich zpřesnění nebo vytvoření nových, které by zefektivnily konkrétní procesy.

Doporučuje se, aby pořadí realizace aktivit zahrnutých v jednotlivých prostředích „Modelu krizové komunikace“, odpovídalo procentu hlasů v rámci průzkumu na příslušné aktivity (čím více hlasů, tím vyšší priorita pro zahájení realizace).

Tab. 5. „Model krizové komunikace“ a aktivity, které mají obzvlášť důležitý význam pro zlepšení schopností spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství mezi městy Jastrzębie-Zdrój a Karviná

ORGANIZAČNÍ PROSTŘEDÍ	J-Z/K
tvoření struktur nebo útvarů, které podporují meziorganizační a interorganizační spolupráci složek z České republiky a Polska (policie, hasičského záchranného sboru, sboru dobrovolných hasičů, pohraniční policie, městské policie, zdravotnické záchranné služby, hygienických stanic) a územních samosprávných celků v krizových situacích s využitím moderních komunikačních forem (týká se městských středisk, které plní funkce měst s právy okresu, sídel okresních orgánů nebo center Euroregionu Těšínské Slezsko)	28,6 %
poskytování informací o specifikách česko-polského příhraničí (zejména Euroregionu Těšínské Slezsko); o aktuálních postupech vyžadujících změnu z hlediska možnosti řešení různých problémů, souvisejících s krizovou komunikací a informací; o realitě, ve které žijí a pracují lidé v hraničních regionech oproti životu obyvatel v jiných regionech České republiky a Polska, rozhodovatelům	14,3 %
zvyšování povědomí veřejnosti o krizových situacích a možnostech jejich zvládnutí a také sdílení zkušeností v této oblasti	14,3 %
zvyšování efektivity využití veškerého druhu nástrojů pro krizovou komunikaci a výměnu informací	14,3 %
rozvíjení schopnosti institucí z České republiky a Polska, působících v oblasti krizového managementu, učit se organizační kultuře	14,3 %
využívání dobré praxe z jiných evropských příhraničních území, související se široce pojatou přeshraniční spoluprací, zejména bezpečností, krizovým managementem a ochranou zdraví, a také formami přeshraniční spolupráce v době pandemie a jejího plánování do budoucna	14,3 %
TECHNOLOGICKÉ PROSTŘEDÍ	J-Z/K
tvoření a rozvíjení příslušného organizačně-technického zázemí, zahrnujícího široké spektrum aktivit – od investičních prací, přes nákup techniky a vybavení po software	37,5 %
zvyšování kompetencí zaměstnanců v oblasti využívání IT a AV technologií	25,0 %
využívání všeobecně dostupných sociálních sítí (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube a další, hlavně jako externí platformy pro krizovou komunikaci a zasílání informací mezi informačními místy (výkonným orgánem sítě) a institucemi a osobami (veřejností) fungujícími mimo síť	12,5 %
využívání webové stránky Fóra územní spolupráce k vedení uzavřené diskuse o problematice krizového managementu, ochraně zdraví či bezpečnosti a avizovat různé problémy v těchto oblastech ve vztahu k česko-polské hranici na území Euroregionu Těšínské Slezsko	12,5 %
tvoření webových platforem a mobilních aplikací obsahujících informace o omezeném přístupu k různým službám, místům, objektům apod., které vycházejí z aktuální krizové situace, a také požadovaných nebo aplikovaných bezpečnostních opatření	12,5 %
POLITICKO-PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ	J-Z/K
tvoření vhodných právních rámců, zohledňujících potřeby týkající se přeshraniční spolupráce subjektů a obyvatel z České republiky a Polska (např. kompenzace finančních ztrát vyplývajících z nemožnosti pracovat z důvodu uzavření hranic, osvobození od opakovaného testování na vlastní náklady)	40,0 %
usilování o zjednodušení stávajících postupů a formálních pravidel krizové komunikace a v některých případech o jejich upřesnění nebo tvoření nových postupů, které by zlepšily konkrétní procesy	40,0 %
zapojení do aktivit struktur, institucí a osob, mezi nimiž by měly klíčovou úlohu odehrávat orgány veřejné správy, partneři regionální smlouvy s názvem „Euroregion Těšínsko Slezsko“, územní samosprávné celky, organizace působící v oblasti krizového řízení, veřejné a nevládní organizace, které se aktivně podílí na česko-polské přeshraniční spolupráci, místní společnosti a zástupci Rady Euroregionu Těšínské Slezsko, zastupitelé Moravskoslezského kraje a zastupitelé Slezského vojvodství z Euroregionu Těšínské Slezsko, poslanci české Poslanecké sněmovny a čeští senátoři, poslanci polské Poslanecké sněmovny a polští senátoři	20,0 %

Zdroj: Vlastní zpracování

4.4. „Program partnerské spolupráce měst Jastrzębie-Zdrój, Karviná a Havířov“ a aktivity, které mají obzvlášť důležitý význam pro zlepšení schopností spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství mezi městy Jastrzębie-Zdrój a Karviná

Mezi aktivity, které jsou obzvlášť důležité pro zlepšení schopnosti spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství mezi městy Jastrzębie-Zdrój a Karviná, které jsou zahrnuté v „Programu partnerské spolupráce měst Jastrzębie-Zdrój, Karviná a Havířov“, byly zařazeny aktivity uvedené v tabulce 6. V rámci strategických cílů a operačních cílů priority V. Bezpečnost a ochrana veřejného zdraví bylo procento hlasů pro jednotlivé odpovědi následující:

- pro operační cíl 1.1. Podpora a aktivizace aktivit institucí a subjektů z partnerských měst působících v oblasti zdravotní péče s možností malých investic všichni respondenti (100 %) byli názoru, že by se mělo pokračovat v pořádání polsko-českých oborových/tematických setkání a polsko-českých konferencí o zdravotní péči;
- v případě operačního cíle 2.1. Podpora a aktivizace aktivit institucí a subjektů z partnerských měst působících v oblasti veřejné bezpečnosti s možností realizace drobných investic ze sedmnácti úkolů navržených k realizaci se většímu zájmu, než ostatní těšily dva – společné cvičení služeb a nákup technického vybavení a rozvoj základny (po 10,5 % odpovědí).

Doporučuje se, aby pořadí realizace aktivit zahrnutých do operačních cílů priority V. Bezpečnost a ochrana obyvatelstva „Programu partnerské spolupráce měst Jastrzębie-Zdrój, Karviná a Havířov“, odpovídalo procentu hlasů v rámci průzkumu na příslušné aktivity (čím více hlasů, tím vyšší priorita pro zahájení realizace).

Tab. 6. „Program partnerské spolupráce měst Jastrzębie-Zdrój, Karviná a Havířov“ a aktivity, které mají obzvlášť důležitý význam pro zlepšení schopností spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství mezi městy Jastrzębie-Zdrój a Karviná

VEŘEJNÁ BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ	
Strategický cíl 1: Přeshraniční spolupráce partnerských měst v oblasti iniciativ na ochranu zdraví obyvatel	J-Z/K
Operativní cíl 1.1: Podpora a aktivizace činností institucí a subjektů z měst, které působí v oblasti ochrany zdraví s možností malých investic	
česko-polská odborná setkání – pokračování přeshraničních tematických setkání, polsko-české konference o ochraně zdraví	100,0 %
Strategický cíl 2: Přeshraniční spolupráce partnerských měst v oblasti veřejné bezpečnosti	J-Z/K
Operativní cíl 2.1: Podpora a aktivizace činností institucí a subjektů z partnerských měst působících v oblasti veřejné bezpečnosti s možností realizace malých investic	
společná cvičení orgánů	10,5 %
nákup technického vybavení a rozvoj základny	10,5 %
organizace tematických odborných setkání	5,3 %
aktivity zlepšující systém výměny informací a komunikace služeb a zaměstnanců v oblasti veřejné bezpečnosti	5,3 %
pořádání společných školení, setkání týkajících se plnění úkolů státních orgánů	5,3 %

vytvoření základny pro cvičení v oblasti výškové záchranné služby, pátracích a zachraňovacích akcí	5,3 %
nákup specializovaného vybavení včetně čistícího vozidla, rýpadlo pro záchrannou skupinu z Jastrzębie-Zdrój a specializované auto pro přepravu policejních psů v Karvině a nezbytného vybavení pro záchranné operace	5,3 %
spolupráce útvarů partnerských měst zabývajících se bezpečnostními otázkami	5,3 %
příprava společného informačního systému o potenciálních hrozbách včetně informačních tabulí pro obyvatele	5,3 %
polsko-česká cvičení policejních oddělení se zaměřila na přeshraniční stíhání a spolupráci se společným objektem Chotěbuz (společné kontaktní místo pro přeshraniční informace)	5,3 %
účast zástupců partnera na zajištění hromadných akcí probíhajících v partnerském městě	5,3 %
organizace odborné konference věnované zkušenostem polských a českých institucí při zajišťování masových akcí v partnerských městech	5,3 %
výměna zaměstnanců (hasičů, policistů) mezi Polskem a Českou republikou za účelem seznámení se s činností v sousedním státě; nabyté zkušenosti by mohly být začleněny do hodnotícího dokumentu, který by byl použit ke změně pravidel policie/městské policie v obou zemích	5,3 %
nákup zařízení a vybavení a také výměna informací a zkušeností souvisejících s protipovodňovou a požární ochranou	5,3 %
příprava strategie pro společné akce v oblasti civilní ochrany	5,3 %
monitorovací systém (stacionární a mobilní) na česko-polském pohraničí	5,3 %
pokračování dalších společných „měkkých“ aktivit (drogová prevence, zlepšení jazykové kompetence policistů) a investičních („preventivní vlak na pohraničí“, dále modernizace spojovacího systému)	5,3 %

Zdroj: Vlastní zpracování

4.5. Pilotní projekty a aktivity

Mezi pilotní projekty a aktivity, které uvedli zástupci institucí z měst Jastrzębie-Zdrój a Karviná a které by měly být realizovány co nejdříve (do konce současného programového období), patří:

1. Využití veřejně přístupných sociálních sítí, které umožňují uživatelům vyměňovat si informace, plnit společný úkol nebo získat výhody. Důležitým aspektem jejich fungování je možnost zveřejňování a šíření informací. V době krize přinášejí tyto typy nástrojů mnoho výhod – umožňují výměnu informací v reálném čase.
2. Komplexní přístup k problematice zvýšení bezpečnosti společného pohraničí, jakož i zlepšení, posílení účinnosti, efektivity spolupráce mezi polskou a českou policií, zvýšení účinnosti reakce služeb na přeshraniční incidenty a vyzkoušení v praxi stávajících mezinárodních postupů při přeshraničním pronásledování.
3. Zvýšení digitalizace a informatizace vytvořením a rozvojem vhodného organizačního a technického zázemí, včetně vybavení místností pro zaměstnance profesionálním videokonferenčním zařízením, tj. kamerou, ozvučením, mikrofony a softwarem pro vedení videokonferencí a účast v nich. Zlepšením stávající infrastruktury se zvýší kvalita účasti na jednáních, videokonferencích a setkáních pořádaných partnery z Polska a sousedy z České republiky. Hardware a software usnadní každodenní používání těchto prostor a ovlivní bezporuchovost a spolehlivost videokonferenčního systému.
4. Podpora a aktivizace aktivit institucí a subjektů z partnerských měst působících v oblasti veřejné bezpečnosti s možností realizace drobných investic - společná cvičení služeb, nákup technického vybavení a rozvoj základny, vytvoření základny pro cvičení v oblasti výškové záchrany a pátrací a záchranné činnosti, nákup specializovaného vybavení, včetně

automobilu pro odklizení trosk, drapákového bagru pro pátrací skupinu (Jastrzębie-Zdrój) a specializovaného automobilu pro přepravu policejních psů (Karviná), jakož i dalších typů vybavení potřebného pro záchranné akce. Projekty tohoto typu zlepší výcvik a schopnost jednat v krizových situacích, zatímco společná cvičení zlepší komunikaci mezi polskou a českou stranou a umožní vypracovat společné metody při příhraničních incidentech.

5. Rozvoj polsko-české spolupráce a institucionálního potenciálu služeb krizového řízení/veřejné bezpečnosti s využitím vybavení a zkušeností získaných v rámci projektů: „Zintenzivnění přeshraniční spolupráce městských policí v Karvině a Jastrzębie-Zdroju“, „MODEL.GO“ a „Společně proti povodni“

Shrnutí

„Model koncept – řešení pro zlepšení schopnosti spolupráce v rámci sítě a posílení vztahů a partnerství v rámci přeshraničních funkčních oblastí v Euroregionu Těšínské Slezsko s přeshraničním krizovým plánem pro města Jastrzębie-Zdrój a Karviná“ je dokument, který podporuje polsko-českou spolupráci institucí a obcí zasažených pandemií COVID-19 a vytváří základ pro přípravu na možnost výskytu podobných hrozeb v budoucnosti. Představuje on hlavní závěry analýzy materiálů získaných z institucí ve francouzsko-německém pohraničí, z videokonferencí, video setkání, webinářů, e-debat, e-rozhovorů a provedených průzkumů.